

**МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЦЕНТР
МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
«ИНТЕРНАУКА»**

Сборник тезисов научных трудов

**XXV МЕЖДУНАРОДНАЯ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ
КОНФЕРЕНЦИЯ:
«АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ
СОВРЕМЕННОЙ НАУКИ»**

«28» декабря 2017

**Москва – Астана – Харьков – Вена
2017**

МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЦЕНТР
МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
«ИНТЕРНАУКА»

Сборник тезисов научных трудов

**XXV МЕЖДУНАРОДНАЯ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ:**

**«АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ
СОВРЕМЕННОЙ НАУКИ»**

«28» декабря 2017

Збірник тез наукових праць

**XXV МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ:
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ НАУКИ»**

«28» грудня 2017

Abstracts of scientific papers

**XXV INTERNATIONAL
SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE:
«ACTUAL PROBLEMS OF MODERN SCIENCE»**

December 28, 2017

Москва–Астана–Харьков–Вена
2017

ББК 20
УДК 001
А-43

Актуальные проблемы современной науки: сборник тезисов научных
А-43 трудов XXV Международной научно-практической конференции
(Москва–Астана–Харьков–Вена, «28» декабря 2017 года) / Между-
народный научный центр, 2017. — 70 с.

В сборнике представлены материалы XXV Международной научно-прак-
тической конференции: «Актуальные проблемы современной науки».

Материалы публикуются на языке оригинала в авторской редакции.

Редакция не всегда разделяет мнения и взгляды автора. Ответствен-
ность за достоверность фактов, имен, географических названий, цитат,
цифр и других сведений несут авторы публикаций.

При использовании научных идей и материалов этого сборника, ссылки
на авторов и издания являются обязательными.

© Авторы статей, 2017
© Международный научный центр, 2017
© Международный научный журнал
«Интернаука», 2017

Редакционная коллегия

Глава редакционной коллегии: **Тарасенко Ирина Алексеевна** — доктор экономических наук, профессор (Украина)

Заместитель главы редакционной коллегии: **Коваленко Дмитрий Иванович** — кандидат экономических наук, доцент (Украина)

Заместитель главы редакционной коллегии: **Золковер Андрей Александрович** — кандидат экономических наук, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Румянцев Анатолий Александрович** — доктор технических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Сергейчук Олег Васильевич** — доктор технических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Беликов Анатолий Серафимович** — доктор технических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Мельник Виктория Николаевна** — доктор технических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Наумов Владимир Аркадьевич** — доктор технических наук, профессор (Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Луценко Игорь Анатольевич** — доктор технических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Пахрутдинов Шукриддин Илесович** — доктор политических наук, профессор (Республика Узбекистан)

Член редакционной коллегии: **Степанов Виктор Юрьевич** — доктор наук по государственному управлению, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Дегтярь Андрей Олегович** — доктор наук по государственному управлению, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Дегтярь Олег Андреевич** — доктор наук по государственному управлению, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Колтун Виктория Семеновна** — доктор наук по государственному управлению, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Щербан Татьяна Дмитриевна** — доктор психологических наук, профессор, Заслуженный работник образования Украины, ректор Мукачевского государственного университета (Украина)

Член редакционной коллегии: **Цахаева Анжелика Амировна** — доктор психологических наук, профессор (Российская Федерация, Республика Дагестан)

Член редакционной коллегии: **Сунцова Алеся Александровна** — доктор экономических наук, профессор, академик Академии экономических наук Украины (Украина)

Член редакционной коллегии: **Денисенко Николай Павлович** — доктор экономических наук, профессор, член-корреспондент Международной академии инвестиций и экономики строительства, академик Академии строительства Украины и Украинской технологической академии (Украина)

Член редакционной коллегии: **Кухленко Олег Васильевич** — доктор экономических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Чубукова Ольга Юрьевна** — доктор экономических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Драган Елена Ивановна** — доктор экономических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Захарин Сергей Владимирович** — доктор экономических наук, старший научный сотрудник, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Скрипник Маргарита Ивановна** — доктор экономических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Ефименко Надежда Анатольевна** — доктор экономических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Мигус Ирина Петровна** — доктор экономических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Смолин Игорь Валентинович** — доктор экономических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Шинкарук Лидия Васильевна** — доктор экономических наук, профессор, член-корреспондент Национальной академии наук Украины (Украина)

Член редакционной коллегии: **Гоблик Владимир Васильевич** — доктор экономических наук, кандидат философских наук, доцент, Заслуженный экономист Украины (Украина)

Член редакционной коллегии: **Заруцкая Елена Павловна** — доктор экономических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Вдовенко Наталия Михайловна** — доктор экономических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Копилюк Оксана Ивановна** — доктор экономических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Ниценко Виталий Сергеевич** — доктор экономических наук, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Шевчук Ярослав Васильевич** — доктор экономических наук, старший научный сотрудник, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Рамский Андрей Юрьевич** — доктор экономических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Мухсинова Лейла Хасановна** — доктор экономических наук, доцент (Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Задерей Петр Васильевич** — доктор физико-математических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Байчоров Александр Мухтарович** — доктор философских наук, профессор (Республика Беларусь)

Член редакционной коллегии: **Ильина Антонина Анатольевна** — доктор философских наук, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Сутужко Валерий Валериевич** — доктор философских наук, доцент (Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Стеблюк Всеволод Владимирович** — доктор медицинских наук, профессор криминалистики и судебной медицины, Народный Герой Украины, Заслуженный врач Украины (Украина)

Член редакционной коллегии: **Щуров Владимир Алексеевич** — доктор медицинских наук, профессор, главный научный сотрудник лаборатории коррекции деформаций и удлинения конечностей (Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Свиридов Николай Васильевич** — доктор медицинских наук, главный научный сотрудник отдела эндокринологической хирургии, руководитель Центра диабетической стопы (Украина)

Член редакционной коллегии: **Иоелович Михаил Яковлевич** — доктор химических наук, профессор (Израиль)

Член редакционной коллегии: **Сопов Александр Валентинович** — доктор исторических наук, профессор (Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Свинухов Владимир Геннадьевич** — доктор географических наук, профессор (Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Сенотрусова Светлана Валентиновна** — доктор биологических наук, доцент (Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Кузава Ирина Борисовна** — доктор педагогических наук, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Бабина Юлианна Ивановна** — докторантка (Республика Молдова)

Член редакционной коллегии: **Коньков Георгий Игоревич** — кандидат технических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Русина Юлия Александровна** — кандидат экономических наук, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Белялов Талая Энварович** — кандидат экономических наук, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Сибирянская Юлия Владимировна** — кандидат экономических наук, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Щепанский Эдуард Валерьевич** — кандидат экономических наук, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Криволапов Василий Сергеевич** — кандидат экономических наук, доцент (Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Саньков Петр Николаевич** — кандидат технических наук, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Артюхов Артем Евгеньевич** — кандидат технических наук, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Филева-Русева Красимира Георгиева** — кандидат психологических наук, доцент (Республика Болгария)

Член редакционной коллегии: **Баула Ольга Петровна** — кандидат химических наук, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Вавилова Елена Васильевна** — кандидат сельскохозяйственных наук, доцент (Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Вицентий Александр Владимирович** — кандидат математических наук, доцент (Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Мулик Екатерина Витальевна** — кандидат наук по физическому воспитанию и спорту, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Олейник Анатолий Ефимович** — кандидат юридических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Химич Ольга Николаевна** — кандидат юридических наук (Украина)

Член редакционной коллегии: **Фархитдинова Ольга Михайловна** — кандидат философских наук (Украина)

СОДЕРЖАНИЕ

СЕКЦИЯ 1. ГОСУДАРСТВЕННОЕ УПРАВЛЕНИЕ	9
Прокопенко Наталія Юріївна, Параскеєва Альона Магомедівна Впровадження інструментів електронного урядування як основа надання адміністративних послуг в електронному вигляді.....	9
СЕКЦИЯ 2. МЕДИЦИНСКИЕ НАУКИ.....	14
Альмухамбетова Рауза Кадыровна, Жангелова Шолпан Болатовна, Капсултанова Дина Амангельдиновна, Тыналиева Шынар Айтжановна Нагиматуллаева Әйгерім Талғатқызы, Өмірбекова Жәния Өмірбекқызы Сапарова Гулжазира Әлмаханқызы Современные аспекты диагностики и лечения аневризмы аорты (клинические случаи).....	14
Альмухамбетова Рауза Кадыровна, Жангелова Шолпан Болатовна, Капсултанова Дина Амангельдиновна, Тыналиева Шынар Айтжановна Абилов Икром Гайбуллаевич, Жұмабаева Мәлдір Ғафурқызы, Кенжебаев Амантай Ералыович К диагностике перипортальной кардиомиопатии (клинический случай).....	19
Латанская Наталья Сергеевна Проблема в лечении трихомониаза	24
СЕКЦИЯ 3. ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ НАУКИ	27
Кондратенко Ірина Михайлівна Застосування засобів комп'ютерної графіки для редагування освітніх видань	27
СЕКЦИЯ 4. ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ	29
Щербан Тетяна Дмитрівна, Щербан Ганна Вікентіївна, Михайлова Катерина Василівна Психологічні особливості самосвідомості вчителів	29
СЕКЦИЯ 5. ТЕХНИЧЕСКИЕ НАУКИ	33
Лісафін Володимир Петрович Особливості застосування підпірних насосів при внутрішньостанційних перекачуваннях.....	33
СЕКЦИЯ 6. ФАРМАЦЕВТИЧЕСКИЕ НАУКИ	36
Стадниченко Александр Викторович, Краснопольский Юрий Михайлович, Ярных Татьяна Григорьевна Перспективы создания липосомального препарата оксалиплатина ..	36

СЕКЦИЯ 7. ФИЛОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ.....	39
Лепетюха Анастасія Вікторівна Синонімічні компресовані монопредикативні висловлення з прономінальною та нумеральною головними лексемами (на матеріалі сучасної французької художньої прози)	39
СЕКЦИЯ 8. ФИЛОСОФСКИЕ НАУКИ	43
Несправа Микола Вікторович Релігійне питання в контексті основних парадигм теоретичної думки Європи	43
СЕКЦИЯ 9. ЭКОНОМИЧЕСКИЕ НАУКИ	45
Stepanova Alla, Davydova Oksana The influence of foreign investments on the innovative development of the Ukrainian economy	45
Дерев'янко Світлана Іванівна Економічна суть поняття «електронні гроші» та проблеми їх обліку...49	49
Лобачева Ірина Федорівна, Пневський Владислав Вікторович, Кушнірук Дмитро Сергійович Економічний аналіз діяльності підприємства в умовах застосування інформаційних технологій.....	54
Стоянець Наталія Валеріївна Інновації як вимога сьогодення для вітчизняної аграрної економіки... 60	60
Харакоз Лілія Валентинівна, Михалочкіна Марина Олександрівна Удосконалення методичних підходів щодо формування фінансової звітності суб'єктами малого підприємництва.....	64
СЕКЦИЯ 10. ЮРИДИЧЕСКИЕ НАУКИ	67
Гудима Ярослав Сергійович Правове регулювання ноу-хау в Україні: перспективи гармонізації із законодавством країн ЄС	67

Секція 1.

ГОСУДАРСТВЕННОЕ УПРАВЛЕНИЕ

Прокопенко Наталія Юріївна
магістрант кафедри менеджменту
Донбаського державного технічного університету
м. Лисичанськ, Україна

Параскєєва Альона Магомедівна
кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту
Донбаський державний технічний університет
м. Лисичанськ, Україна

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ ЯК ОСНОВА НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В ЕЛЕКТРОННОМУ ВИГЛЯДІ

Актуальність дослідження зумовлена тим, що Україна намагається адаптуватися до Європейських стандартів, де взаємодія державних органів влади та місцевого самоврядування з громадянами більш ефективна, за допомогою застосування електронних технологій. При використанні високих технологій відбувається підвищення ефективності людської діяльності у більшості сферах. Завдяки новим інформаційним технологіям відбуваються кардинальні зміни в системі управління, піддаються автоматизації процеси обґрунтування і прийняття рішень та організація їх виконання, професійний рівень фахівців, зайнятих в управлінській діяльності, тощо [9, с. 31–35].

Проблеми впровадження електронного уряду в Україні присвячені праці О. П. Голобуцького [1,2], М. С. Демкова [5], П. С. Клімушина [4], В. Ковалевського [5], І. Б. Коліушко [6], В. І. Лисицького [7], Г. Г. Почепцова [9], А. О. Серенюк [4], С. С. Чукута [9], О. Б. Шевчука [1,2] та ін. Автори розглядали сутність електронного уряду, його переваги у розбудові демократичного суспільства.

Електронне урядування — це форма організації державного управління, за якого відбувається активна взаємодія органів державної

влади та органів місцевого самоврядування, з суспільством, людиною, бізнесом за допомогою інформаційно-комунікативних технологій.

Згідно з останнім дослідженням ООН (United Nations E-government Survey 2016) щодо розвитку електронного урядування (E-Government Development Index) Україна посіла 62 місце серед 193 країн [8].

Інтеграція українського державного управління до європейського адміністративного простору в умовах розвитку інформаційного суспільства сьогодні поставила нові вимоги до діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх спроможності ефективно діяти в умовах впровадження електронного урядування, що обумовлює необхідність змін в усіх без винятку сферах суспільного життя. Виділяють такі критерії побудови електронного урядування: роль законів; прозорість, відповідальність і чесність; ефективність; узгодженість; адаптація; легітимність; партнерство і консультації.

Завжди буде актуальні й основні принципи електронного урядування: надання послуг 24 години, 7 днів на тиждень; простота і прозорість (мають бути розраховані на обслуговування звичайних громадян, а не лише фахівців); єдині технічні стандарти і взаємна сумісність (електронні додатки повинні відповідати принципам загальної архітектури систем ідентифікації, безпеки, дизайну); забезпечення конфіденційності і виконання правил інформаційної безпеки та інші.

Діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування має бути ефективною, відкритою та прозорою. Основними цілями діяльності органів місцевої влади щодо населення має бути надання якісних послуг з оптимальними витратами при прозорій діяльності та чіткій відповідальності.

Країни, які використовують технології електронного урядування, досить різні — за розмірами, місцем розташування, кількістю населення, але їх об'єднує одне: бажання розвиватися надзвичайно потужними темпами, використовуючи при цьому усі переваги електронного уряду. Це такі країни, як: Австралія, Азербайджан, Білорусь, Великобританія, Естонія, Ірландія, Казахстан, Канада, Південна Корея, Росія, Сінгапур, США, Швейцарія та інші [12].

На жаль, органи державного та місцевого управління недостатньо обізнані із особливостями надання електронних адміністративних послуг, оскільки на сьогодні немає чіткого законодавчого тлумачення таких базових термінів як «електронні послуги», «електронні адміністративні послуги», «електронні державні послуги».

Згідно із Стратегією розвитку інформаційного суспільства в Україні [11], електронна послуга — послуга, надана громадянам та організаціям в електронному вигляді із використанням комп'ютерних інформаційно-комунікаційних технологій.

Електронні адміністративні послуги — це адміністративні послуги, реалізовані за допомогою технологій електронного урядування, коли суб'єкт звернення замовив та отримав адміністративну послугу від суб'єкта надання, як результат здійснення його владних повноважень безпосередньо в електронному вигляді [11].

Згідно із Концепцією розвитку електронного урядування в Україні [10] теоретично наша держава знаходиться на першому етапі впровадження електронного урядування (2016–2017 рр.), проте багато завдань першого етапу досі не завершено і мають недостатнє практичне втілення, серед них:

- розроблення бази нормативно-правових документів із дотриманням нормативно-технічних характеристик, що супроводжує всі етапи надання послуги в електронній формі;
- створення єдиної системи електронного документообігу на загальнодержавному рівні;
- забезпечення надання органами державної влади та місцевого самоврядування електронних послуг через мережу Інтернет.

Зрозуміло, що при відсутності вирішення цих завдань важко закласти фундамент для реалізації завдань другого етапу, а саме:

- щоб в усіх сферах суспільного життя організувати надання послуг в електронній формі;
- провести повне перепроєктування адміністративних процесів в органах державної влади та місцевого самоврядування і т. д.

Впровадження е-урядування в Україні, повинно забезпечити новий рівень управління державою та суспільством в цілому, зміцнить довіру до держави та її політики, вдосконалити взаємодію між органами державної влади та органами місцевого самоврядування, бізнесом, громадянами та державними службовцями.

Для подальшого удосконалення роботи електронного урядування пропонуємо такі рекомендації щодо розвитку Центрів надання адміністративних послуг:

- впровадити електронні інструменти в ЦНАП, такі як — встановлення інформаційних електронних терміналів самообслуговування та системи електронної черги. Установка інформаційних електронних терміналів самообслуговування, крім основних послуг і функцій, в перспективі будуть оснащені зчитувачем магнітних карт, сканером відбитків пальців, а також веб-камерою з системою розпізнавання осіб. Це необхідно для ідентифікації та безпеки особистих даних громадян. Системи електронної черги;
- сприяти розвитку супутніх послуг у приміщенні ЦНАП (ксерокопіювання, банківські послуги, продаж канцелярських товарів, дитячі кімнати тощо);

- удосконалювати механізми отримання відгуків від споживачів через різноманітні канали комунікації — електронні ресурси, паперове анкетування, скриньки та книги відгуків і пропозицій тощо;
- створити можливість попереднього запису до ЦНАП телефоном або через електронні засоби комунікації.
- удосконалити роботу загальнодержавного веб-сайту «Єдиний державний портал адміністративних послуг» [3], а саме розширити перелік послуг, які надаються у електронному вигляді; додати в розділ «Транспорт» підрозділ «Штрафи ГИБДД» (перевірка, оплата штрафів ГИБДД); підрозділ «Єдиний проїзний квиток», тобто замовлення єдиного проїзного квитка, і поповнення його зі свого особистого кабінету; також додати розділ «Медицина», де можна буде записатися на прийом до лікаря, подивитися стан і результати аналізів тощо.
- зобов'язати всіх державних службовців, державні підприємства та громадян отримати біометричний паспорт.
- впровадити мобільний додаток, для отримання послуг через мобільний телефон, коли сайт адміністративних послуг буде в повну силу функціонувати.

Література

1. Голобуцкий О. П. E-Ukraine. Інформаційне суспільство: бути чи не бути / О. П. Голобуцкий, О. Б. Шевчук. — К.: ЗАТ «Атлант UMS», 2001. — 104 с.
2. Голобуцкий О. П. Електронний уряд / О. П. Голобуцкий, О. Б. Шевчук. — К.: ЗАТ «Атлант UMS», 2002. — 174 с.
3. Єдиний державний портал адміністративних послуг [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://poslugy.gov.ua/>
4. Клімушин П. С. Електронне урядування в інформаційному суспільстві: монографія / П. С. Клімушин, О. Серенок. — Х.: Вид-во ХарПІНАДУ «Магістр», 2010. — 312 с.
5. Ковалевський В. Інформаційна демократія як політична категорія: наук. зап. // Зб. — Київ: ІПіЕНД, 2003. — Вип. 22. — С. 214–222.
6. Коліушко І. Б. Електронне урядування — шлях до ефективності та прозорості державного управління / І. Б. Коліушко, М. С. Демкова // Інформаційне суспільство. Шлях України. — К.: Бібліотека інформаційного суспільства, 2014. — С. 138–143.
7. Концепція розвитку електронного урядування в Україні / О. А. Баранов [та ін.]; за ред. А. І. Семенченко. — Київ, 2009. — 16 с. [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://dki.org.ua>

8. Концепція розвитку електронного урядування в Україні — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80>

9. Лисицький В. І. Електронний уряд України: з чого починати?: Форма співпраці уряду з громадянами / І. Лисицький // Вісник Національного банку України. — 2004. — № 3. — С. 16–19.

10. Про схвалення Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні: розпорядження Кабінет Міністрів України від 16 листопада 2016 р. № 918-р [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/918-2016-%D1%80>

11. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні: розпорядження Кабінет Міністрів України від 15.05.2013 р. № 386-р [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-p>

12. Світовий досвід е-урядування [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://nc.gov.ua/menu/e_gov/

Секция 2. **МЕДИЦИНСКИЕ НАУКИ**

Альмухамбетова Рауза Кадыровна
*кандидат медицинских наук, доцент,
профессор кафедры внутренних болезней № 3
Казахский национальный медицинский университет
имени С.Д. Асфендиярова
Алматы, Республика Казахстан*

Жангелова Шолпан Болатовна
*кандидат медицинских наук, доцент,
профессор кафедры внутренних болезней № 3
Казахский национальный медицинский университет
имени С.Д. Асфендиярова
Алматы, Республика Казахстан*

Капсултанова Дина Амангельдиновна
*кандидат медицинских наук,
доцент кафедры внутренних болезней № 3
Казахский национальный медицинский университет
имени С.Д. Асфендиярова
Алматы, Республика Казахстан*

Тыналиева Шынар Айтжановна
*заведующая кардиологическим отделением № 3
Городской кардиологический центр
Алматы, Республика Казахстан*

Нагиматуллаева Әйгерім Талғатқызы
*врач-интерн
Казахского национального медицинского университета
имени С.Д. Асфендиярова
Алматы, Республика Казахстан*

Өмірбекова Жания Өмірбекқызы
*врач-интерн
Казахского национального медицинского университета
имени С.Д. Асфендиярова
Алматы, Республика Казахстан*

Сапарова Гулжазира Әлмаханқызы
*врач-интерн
Казахского национального медицинского университета
имени С.Д. Асфендиярова
Алматы, Республика Казахстан*

СОВРЕМЕННЫЕ АСПЕКТЫ ДИАГНОСТИКИ И ЛЕЧЕНИЯ АНЕВРИЗМЫ АОРТЫ (КЛИНИЧЕСКИЕ СЛУЧАИ)

Аневризмы в основном себя ничем не проявляют, а потому подобное бессимптомное течение может привести лишь к случайному их обнаружению в процессе тех или иных исследований относительно другого заболевания. Причины, провоцирующие возникновение аневризмы, могут быть самые разные: атеросклероз, травмы, генетические факторы, инфекции (эндокардит, сифилис), из-за которых происходит поражение внутреннего слоя сердца, возраст. Возрастная потеря эластичности, а также обретение аортой жесткости являются естественными проявлениями, которые определяет рост риска относительно появления аневризмы. Существует несколько факторов риска развития атеросклероза и образования аневризм: пол (мужчины более предрасположены к развитию аневризм аорты), курение, возраст — аневризма чаще развивается в старшем возрасте — особенно после 55 лет, наследственность, высокое артериальное давление (выше 140/80 мм рт. ст.), отсутствие физических нагрузок, избыточный вес [1, с. 14293; 2, с.с. 22–29; 3, с. 1509–1544; 4, с. 66–76].

Целью нашего исследования явилось выявление факторов риска, изучение особенностей клинического проявления, вопросов диагностики и лечения аневризмы аорты.

Материал и методы. Под нашим наблюдением и лечением находились 2 больных с аневризмами грудного отдела аорты, поступивших в экстренном порядке в городской кардиологический центр (ГКЦ) г. Алматы. Большой К. № истории болезни 8719; 43 лет поступил с жалобами на внезапную одышку, чувство нехватки воздуха, потерю сознания, головные боли, головокружение, холодный пот, чувство страха, выраженную общую слабость. Со слов больного и врача скорой помощи ранее ИБС и АГ не страдал. Острый инфаркт миокарда (ОИМ) отрицает, коронароангиография (КАГ) ранее не проводилась. С диагнозом: острый коронарный синдром с подъемом сегмента ST. Кардиогенный шок доставлен в реанимационное отделение ГКЦ. При обследовании: по кардиомонитору ЧСС 88 уд. в мин. АД 85/56 мм рт.ст. В лабораторных анализах — патологии не выявлено. На ЭКГ — ритм синусовый с ЧСС 88 в мин. Отклонение ЭОС влево. Полная блокада левой ножки пучка Гиса. Нестабильность коронарного кровообращения по передне-боковой стенке. Коронарография и аортография: без обструктивных поражений. Была проведена аортография восходящей

части аорты. В результате обнаружено расслоение в интима восходящей части аорты. Выраженное расширение восходящей части аорты на уровне синуса Вальсальвы 4,2 см. Корень аорты 4,1 см. Восходящая часть 5 см. Нисходящая часть 3,2 см. ЭхоКГ — По Симпсону сократительная функция ЛЖ — снизилась от 36% до 10%. В полости перикарда обнаружено 200–300 мл жидкости с фибринными хлопьями. Гипертрофия миокарда ЛЖ. Функция клапанов не нарушена. В восходящей части аорты обнаружено флотирующее линейное образование, признаки расслоения аорты. В целях исключения расслоения брюшного отдела аорты проведено УЗИ — расслоения брюшного отдела аорты не обнаружено, умеренные атеросклеротические поражения. При проведении ЭхоКГ произошла остановка сердца в виде асистолии. В срочном порядке проведены реанимационные мероприятия без эффекта и была констатирована биологическая смерть.

Второй случай: больной А. 47 лет, поступил с жалобами на давящие, сжимающие боли за грудиной, с иррадиацией в шею, продолжительностью 15–20 минут, чувство нехватки воздуха, головную боль, головокружение, общую слабость. Из анамнеза — ранее по поводу ИБС не наблюдался, не обследовался. ОИМ отрицает. КАГ не проводилась. Артериальная гипертония в течение 7 лет, максимальное повышение АД 200/120 мм рт.ст. При обследовании — границы относительной сердечной тупости: правая — по правому краю грудины, верхняя — в третьем межреберье, левая — на 1,0 см кнаружи от левой срединно-ключичной линии. Тоны сердца приглушены, ритм правильный, АД 80/60 мм.рт.ст, ЧСС 55 мин. На ЭКГ ритм синусовый с ЧСС 55 в мин. Отклонение ЭОС влево. Гипертрофия ЛЖ. Ишемия нижней-боковой стенки. Коронарография и аортография — тип коронарного кровотока — правый. ЛКА: ПМЖВ: стеноз (40%) проксимальной трети, кровоток удовлетворительный, ТИМІ ІІІ. ОВ: стенозы (80%) проксимальной и (95%) дистальной трети, кровоток удовлетворительный, ТИМІ ІІІ. При проведении аортографии: визуализируется расслоение интимы аорты, начиная с коронарного синуса до дуги аорты. Корень аорты 4,5 см, восходящий отдел 6,0 см, дуга аорты 4,0 см, нисходящий отдел 3,2 см. На ЭхоКГ — выраженная дилатация восходящего отдела аорты, в просвете восходящего отдела визуализируется линейная структура, начинающаяся от сино-тубулярного сужения, уходящая в сторону дуги аорты — расслаивающаяся аневризма восходящего отдела аорты. В просвете дуги с переходом в нисходящий отдел визуализируется продольная линейная структура — диссекция. Створки АК уплотнены, комиссуры на 11 и 6 часах. При рентгенографии органов грудной клетки - гемодинамика малого круга кровообращения — не нарушена. В легких: признаки хронического бронхита. Сердце: тень сердца увеличена влево, интенсивная. Аорта: плотная.

На момент осмотра состояние стабильное. АД 120/61 ммрт.ст. Ангинозных болей нет. Для уточнения диагноза и определения дальнейшей тактики ведения больному решено провести МСКТ аорты в экстренном порядке. По данным МСКТ — имеется раслаивающая аневризма аорты, тип А по Стендрфордской классификации. Вторая фенестрация определяется в нисходящем отделе аорты, на уровне 10 грудного позвонка.

Если происходит разрыв аневризмы грудной аорты, то только 20–30% пациентов выживают, даже если они быстро доставлены в больницу. Примерно в половине случаев признаки заболевания на ранних стадиях отсутствуют. Симптомы зависят от того, где расположена аневризма, каковы ее размеры, наличия или отсутствия расслоения аорты.

В обоих случаях симптомы расслоения аорты возникли внезапно: острая внезапная боль в области груди; внезапное падение артериального давления; признаки шокового состояния (тахикардия, нарушения дыхательной функции, бледность и синюшность кожи, отсутствие реакции на боль, отсутствие способности к движению и ответам на задаваемые вопросы). Из известных факторов риска развития аневризмы в наших случаях можно отметить мужской пол, возраст, наличие атеросклероза и повышенного артериального давления. Согласно данным литературы, для выявления раслаивающей аневризмы и установления размеров и локализации аневризмы необходимо проведение рентгенографии грудной клетки, ЭхоКГ, магнитно-резонансной и компьютерной томографии, ангиографии. Своевременно проведенные диагностические мероприятия позволили выявить раслаивающую аневризму.

При более ранних стадиях расслоения шансы выжить намного выше, особенно если сразу обратиться к врачу. В последние годы диагностика и лечение аневризм аорты значительно улучшились. Снизился процент диагностических ошибок. Заметно уменьшилась летальность, особенно с внедрением эндопротезирования аневризмы аорты, выполняемых ангиорентгенологами.

Хирургическое вмешательство гарантирует выздоровление, однако риски, связанные с самой операцией, остаются. Больной по линии санавиации был направлен в г. Астану на оперативное лечение в сопровождении реанимационной бригады.

Такую страшную патологию лучше всего предотвратить. Для этого необходимо, в первую очередь, избавиться от причины, которая может его спровоцировать: контроль за уровнем артериального давления, борьба с факторами риска-дислипидемией, избыточной массой тела, курением.

Литература

1. Аневризма торакоабдоминального отдела аорты. Республиканский центр развития здравоохранения МЗ РК. Клинические протоколы МЗ РК — 2015/ <https://diseases.medelement.com/disease/14293>
2. Белов Ю. В., Степаненко А. Б., Генс А. П. и др. Технологии хирургического лечения аневризм грудного и торакоабдоминального отделов аорты / *Анналы РНЦХ РАМН.* — 2001. — № 10. с. 22–29.
3. Hiratzka LF, Bakris GL, Beckman JA, et al. 2010 ACCF/AHA/AATS/ACR/ASA/SCA/SCAI/SIR/STS/SVM Guidelines for the Diagnosis and Management of Patients With Thoracic Aortic Disease: Executive Summary. *J Am Coll Cardiol.* 2010;55(14):1509–1544.
4. Prateek K. Gupta, Himani Gupta and Ali Khoynezhad Hypertensive Emergency in Aortic Dissection and Thoracic Aortic Aneurysm — A Review of Management/Pharmaceuticals 2009, 2, 66–76.

Альмухамбетова Рауза Кадыровна
кандидат медицинских наук, доцент,
профессор кафедры внутренних болезней № 3
Казахский национальный медицинский университет
имени С.Д. Асфендиярова
Алматы, Республика Казахстан

Жангелова Шолпан Болатовна
кандидат медицинских наук, доцент,
профессор кафедры внутренних болезней № 3
Казахский национальный медицинский университет
имени С.Д. Асфендиярова
Алматы, Республика Казахстан

Капсултанова Дина Амангельдиновна
кандидат медицинских наук,
доцент кафедры внутренних болезней № 3
Казахский национальный медицинский университет
имени С.Д. Асфендиярова
Алматы, Республика Казахстан

Тыналиева Шынар Айтжановна
заведующая кардиологическим отделением № 3
Городской кардиологический центр
Алматы, Республика Казахстан

Абилов Икром Гайбуллаевич
врач-интерн
Казахского национального медицинского университета
имени С.Д. Асфендиярова
Алматы, Республика Казахстан

Жұмабаева Мөлдір Гафурқызы
врач-интерн
Казахского национального медицинского университета
имени С.Д. Асфендиярова
Алматы, Республика Казахстан

Кенжебаев Амантай Ералыович
врач-интерн
Казахского национального медицинского университета
имени С.Д. Асфендиярова
Алматы, Республика Казахстан

К ДИАГНОСТИКЕ ПЕРИПОРТАЛЬНОЙ КАРДИМИОПАТИИ (КЛИНИЧЕСКИЙ СЛУЧАЙ)

Перипортальная кардимииопатия (ПКМП) — довольно редкое и тяжелое заболевание, возникающее у ранее здоровых беременных в последний месяц беременности или на протяжении 5 месяцев после родов. Характеризуется развитием систолической дисфункции левого желудочка (ЛЖ), тромбоэмболическими осложнениями, нарушениями ритма сердца и проводимости. Заболеваемость ПКМП колеблется от 1 случая на 1300 до 1 случая на 15 тыс. женщин, родивших живых детей, в среднем — 1 случай на 2289 рожениц) [1, с. 13919; 2, с. 767–778; 3, с. 3147–97; 4.с. 1970–1981; 5, с. 583–591].

Целью нашего исследования явился анализ истории болезни больной А., 35лет (№ истории болезни 9981).

Материал и методы: пациентка была выписана 3 дня назад после родов (самопроизвольные многоплодные роды в сроке 38 недель, двойня, без особенностей, первые роды — срочные, 3 года назад.) Ухудшение — после переохлаждения.

Результаты и обсуждения. Пациентка поступила с жалобами на периодические ноющие боли в области сердца, сердцебиение, одышку в покое, кашель с отделением кровянистой мокроты, боли в горле, общую слабость. Появились озноб, боли в горле, слабость, сухой кашель, выраженное сердцебиение, одышка в покое. Из анамнеза: ранее по поводу патологии сердца не наблюдалась, не обследовалась.

При обследовании: состояние тяжелое. Сознание ясное. Кожные покровы бледные, сухие. Питание удовлетворительное. ИМТ — 19. На голенях выраженные отеки до колена. Т- 36,4С. Дыхание свободное, через нос. Ортопноэ, тахипноэ. Аускультативно: дыхание ослабленное везикулярное, в нижних отделах не прослушивается, единичные влажные хрипы. ЧДД 22 в 1мин. Сердечные тоны приглушены, ритм правильный. АД 110/80 мм. рт. ст. ЧСС 110 в мин. Язык влажный, чистый. Живот мягкий, при пальпации безболезненный. Печень у края реберной дуги. Стул без особенностей. Матка не пальпируется, из половых путей скудные кровянистое отделяемое. Молочные железы мягкие. Симптом поколачивания отрицательный с обеих сторон. Мочеиспускание не нарушено.

В лабораторных анализах -лейкоцитоз — $12,5 \cdot 10^9$ /л, СОЭ — 25 мм /ч; тропонин I hs tnl — 0,107 ng/ml (норма — 0,04); BNP. — 3029,5 нг/мл (норма — 100); Д-димер: 3220–2250 нг/мл (норма — 500);

На ЭКГ — синусовая тахикардия с ЧСС — 110 в мин. Вертикальное положение ЭОС. Неполная блокада правой ножки пучка Гиса. Низкий вольтаж зубцов. Диффузные изменения миокарда в области верхушки, боковой стенки.

На обзорной рентгенограмме органов грудной клетки — D — 28,3 см. Ширина сосудистого пучка — 50 мм. Объем циркулирующей крови — не увеличен. Сог: L- 13,9 см, T- 14,3 см, сti- 51% Гемодинамика малого круга кровообращения — признаки умеренной легочной венозной гипертензии. Нормоволемия. В легких: признаки правосторонней нижнедолевой пневмонии. Ателектаз субсегмента нижней доли правого легкого, не исключается ТЭЛА на фоне осложненной инфарктной пневмонии. Небольшой выпот в правом синусе. Тень сердца умеренно увеличена влево, интенсивная. Аорта: уплотнена. Рекомендовано — наблюдение в динамике.

ЭхоКГ: исследование проводилось на фоне тахикардии, ЧСС — 129 уд в минуту. аорта не расширена, уплотнена. Незначительная недостаточность АК, умеренная недостаточность МК, ТК. Незначительное расширение левого предсердия и левого желудочка. Диффузный гипокинез МЖП и всех сегментов ЛЖ. Сократительная способность ЛЖ снижена, ФВ по Симпсону 32%, ПЖ в норме. Выпот в полости миокарда 150,0 мл. Признаки умеренной легочной гипертензии, систолическое давление в ЛА — 46 мм рт.ст. ДЭХОКГ: регургитация на АК до 1 степени, МК 1–2 степени, ТК 1–2 степени.

УЗДГ вен нижних конечностей с обеих сторон. Глубокие и поверхностные вены голени проходимы, компрессивность сохранена, кровоток фазный. Тромбоза не выявлено. Перфорантные вены нижних конечностей: не лоцируются. Внутри просветные не выявленные. Заключение: на момент осмотра признаков тромбоза не выявлено.

УЗИ матки, шейки матки, яичника: ранний послеродовый период.

УЗИ ОБП и почек, плевральной полости: в плевральных полостях справа свободной жидкости около 850мл, слева 600мл. Незначительные изменения паренхимы печени. ЭХО признаки хронического холецистита. Умеренные изменения паренхимы поджелудочной железы. ЭХО признаки хронического 2-х стороннего пиелонефрита. Незначительная дилатация чашечек обеих почек. Микролитиаз.

Согласно литературным данным, факторами риска развития ПКМП являются:

- возраст (чаще у беременных старше 30 лет);
- многорожавшие женщины;
- многоплодная беременность;
- гестационная АГ, преэклампсия, которую диагностируют у 22% у больных ПКМП;

- женщины негроидной расы;
- генетическая предрасположенность;
- употребление кокаина.

К факторам риска у нашей пациентки можно отнести возраст, повторные роды, многоплодную беременность. Механизмы поражения кардиомиоцитов при ПКМП до конца неясны. Их повреждение может развиваться вследствие вирусной инфекции, генетических нарушений и токсемии с участием аутоиммунных механизмов. Существуют доказательства этиологической роли вирусных миокардитов в развитии ДКМП как в эксперименте на животных, так и у людей. Переохлаждение и развитие пневмонии могли спровоцировать развитие перипортальной кардиомиопатии у нашей пациентки. Диагноз ПКМП является диагнозом исключения. Описаны случаи бессимптомного течения этого заболевания. Клинические проявления ПКМП, кроме симптомов застойной СН, могут включать нарушения ритма сердца и тромбоэмболические осложнения. Во время беременности риск тромбоэмболических осложнений возрастает из-за высокой концентрации II, VII, VIII, X факторов свертывания крови и фибриногена, а также может быть связан с дилатацией полостей сердца, систолической дисфункцией и наличием фибрилляции предсердий. Повышенный риск их возникновения может сохраняться до 6 нед после родов. Критериями ПКМП являются: развитие СН у беременных в течение последнего месяца беременности или 5 мес. после родов; отсутствие сердечно-сосудистых заболеваний в анамнезе до последнего месяца беременности; отсутствие другой причины для развития СН. По литературным данным, при эхоКГ определяют дилатацию полостей сердца, снижение сократительной способности миокарда ЛЖ и ФВ, а несколько реже — относительную недостаточность митрального и трехстворчатого клапанов и наличие жидкости в перикарде, признаки систолической дисфункции ЛЖ (ФВ ЛЖ <45%, повышение уровня тропонина Т в сыворотке крови, что обладает неблагоприятной прогностической значимостью. Также возможно повышение уровня натрийуретического пептида В-типа.

На ЭКГ выявляют синусовую тахикардию, неспецифические изменения, нарушения реполяризации, ритма сердца и проводимости. Появление полной блокады левой ножки пучка Гиса при ППКМП следует рассматривать в качестве первого и, возможно, единственного признака дебюта заболевания.

Прогноз при ПКМП более благоприятный, чем при идиопатической ДКМП. Пятилетняя выживаемость больных ПКМП составляет 94%, ниже у больных со стойкими симптомами СН на протяжении 6 мес и более. Согласно результатам исследований, проведенных

K. Sliwa et al. [91], восстановление функционального состояния сердца обычно происходит в течение 6 мес, однако может длиться и дольше. Нормализацию функционального состояния ЛЖ отмечают у 51–54% больных. Восстановление параметров систолической функции ЛЖ сердца чаще наблюдают у пациенток с ФВ ЛЖ не ниже 27–30% или конечно-систолическим размером ЛЖ, не превышающим 5,5 см.

Ранняя диагностика, своевременное и адекватное лечение застойной СН, антикоагулянтная терапия и профилактика внезапной смерти улучшают прогноз при этом заболевании. На фоне проводимой терапии самочувствие больной улучшилось, признаки сердечной недостаточности уменьшились, по ЭКГ и ЭхоКГ отмечена положительная динамика.

Первичная профилактика направлена на устранение рисков развития ППКМП. Женщины, страдающие ППКМП, нуждаются в тщательном консультировании по вопросам контрацепции, поскольку, повторная беременность повышает риск обострения заболевания, причем прерывание беременности не способствует предупреждению его развития.

Литература

1. Перипортальная кардиомиопатия. Республиканский центр развития здравоохранения МЗ РК. Версия: Клинические протоколы МЗ РК — 2014 / <https://diseases.medelement.com/disease/13919>.
2. Sliwa K, Hilfiker-Kleiner D, Petrie MC, Mebazaa A, Pieske B, Buchmann E, Regitz-agrosek V, Schaufelberger M, Tavazzi L, van Veldhuisen DJ, Watkins H, Shah AJ, Seferovic PM, Elkayam U, Pankuweit S, Papp Z, Mouquet F, McMurray JJV. Current state of knowledge on aetiology, diagnosis, management, and therapy of peripartum cardiomyopathy: a position statement from the Heart Failure Association of the European Society of Cardiology Working Group on peripartum cardiomyopathy. *Eur J Heart Fail* 2010;12:767-778.
3. Regitz-Zagrosek V, BlomstromLundqvist C, Borghi C et al for the Task Force on the Management of Cardiovascular Disease during Pregnancy of the European Society of Cardiology (ESC). 2011. ESC Guidelines on the management of cardiovascular disease during pregnancy. *Eur Heart J* 32(24): 3147-97
4. Blauwet LA, Cooper LT. 2011. Diagnosis and management of peripartum cardiomyopathy. *Heart* 97:1970–1981.
5. EURObservational Research Programme: a worldwide registry on peripartum cardiomyopathy (PPCM) in conjunction with the Heart Failure Association of the European Society of Cardiology Working Group on PPCM. Karen Sliwa¹, Denise Hilfiker-Kleiner, Alexandre Mebazaa et al. *European Journal of Heart Failure* (2014) 16, 583-591

Латанская Наталья Сергеевна
студентка

Харьковского национального медицинского университета
г. Харьков, Украина

ПРОБЛЕМА В ЛЕЧЕНИИ ТРИХОМОНИАЗА

Трихомониаз в наше время считается наиболее распространенным заболеванием передаваемым половым путем. По статистике 60% всех ЗППП составляет уrogenитальный трихомониаз.

Трихомонада — одноклеточный простейший организм, грушевидной формы, имеющая на передней части тела ядро и 4 свободных жгутика, не устойчива в окружающей среде. *Trichomonas vaginalis* поражает мочеполовую систему, пути передачи — половой, вертикальный, редко контактно-бытовым. Выделяют 3 формы трихомониаза:

- свежий — с момента заражения и до 2-х месяцев. При этом наблюдаются классические симптомы: обильные, пенистые выделения, зуд, жжение, неприятные ощущения во время мочеиспускания (уретриты). Если лечение не проводилось, то через 4–5 недель симптомы исчезают, и заболевание переходит в хроническую форму;
- хронический — существование трихомонады в организме более 2-х месяцев. Скрытое течение болезни с периодически возникающими обострениями.
- трихомонадоносительство — течение инфекции, при котором нет никаких проявлений и выраженной симптоматики.

Особенностью трихомонад является их умение «маскироваться» под эпителиальные клетки, а в мужском организме простейшие меняют свое строение, становясь при этом атипичными [1, с. 7, с. 3–17].

С каждым годом появляется все больше резистентных форм трихомониаза что вызывает трудности в подборе лекарственных препаратов. Нерациональная терапия, использование низких доз, приводит к еще большему распространению штаммов, устойчивых к производным нитроимидазола.

Нами было обследовано 30 женщин в возрасте от 23 до 40 лет с трихомонадным кольпитом. Пациентки были разделены на 3 группы: 1 группу составило 10 женщин, которым для лечения был назначен

Орнидазол, 2 группу — 10 женщин, получавших Метронидазол, 3 группу — 10 женщин получавших Тинидазол.

Схема лечения трихомониаза в 1 группе женщин: Орнидазол по 500 мг 3 раза в сутки в течение 10 дней; во 2 группе — Метронидазол по 250 мг 4 раза в сутки в течение 5 дней, затем по 250 мг в сутки 3 раза в день в течение 5 дней; в 3 группе — Тинидазол по 500 мг 3 раза в сутки в течении 7 дней.

При обследовании женщин впервые трихомониаз был выявлен у 8 (80%) пациенток 1 группы, у 6 (60%) 2 группы, у 7 (70%) 3 группы; рецидив хронического трихомониаза соответственно у 2 (20%) в 1 группе, у 4 (40%) во 2 группе, у 3 (30%) в 3 группе.

Из 9 женщин с хроническим трихомониазом 5 человек получали для его лечения Трихомонацид (в предыдущих обострениях), 4 пациентки — метронидазол. Рецидив заболевания 3 женщин связывают с неполным прохождением предыдущего курса лечения, 6 — с отсутствием лечения полового партнера.

Таблица 1

Сравнение эффективности Орнидазола, Метронидазола и Тинидазола

Признаки:	1 группа		2 группа		3 группа	
	до лечения N/100%	после лечения N/100%	до лечения N/100%	после лечения N/100%	до лечения N/100%	после лечения N/100%
Пенистые выделения	10/100%	0/0	10/100%	5/50%	10/100%	6/60%
Зуд и чувство жжение в обл. половых органов	10/100%	0/0	10/100%	5/50%	10/100%	0/0
Гиперемия слизистой влагалища	10/100%	0/0	10/100%	5/50%	10/100%	6/60%
Наличие трихомонад в мазке	10/100%	0/0	10/100%	5/50%	10/100%	6/60%
Нарушение мочеиспускания	10/100%	0/0	8/80%	0/0	7/70%	0/0
Кол-во лейкоцитов в мазке, в п/зр.	все поле зрения	5–7 в поле зрения	все поле зрения	16–18 в поле зрения	все поле зрения	10–12 в поле зрения

При сравнении гинекологического анамнеза обследованных женщин выяснено, что эрозию шейки матки имеют 2 (20%) в 1 группе и 3 (30%) во 2 группе. При выяснении сексуального анамнеза было выяснено, что постоянного единственного полового партнера имеют 8 (80%) женщин из 1 группы и 7 (70%) из 2 группы и 9 (90%) из 3 группы. При изучении семейного анамнеза было установлено, что в браке состояли 6 из 10 (60%) пациенток 1 и 2 группы и 5 из 10 (50%) в 3 группе.

Таким образом, нами был сделан вывод о том, что трихомониаз встречается как среди женщин, имеющих постоянного партнера, так и среди тех, кто имеет непостоянного партнера.

Как мы видим из приведенной табл. 1, Орнидазол оказался наиболее эффективным для лечения трихомониаза, чем Метронидазол и Тинидазол: во 2 и 3 группе у 11 женщин наблюдались те же симптомы, как и до лечения, в мазках были обнаружены трихомонады, это можно объяснить устойчивостью трихомонад к Метронидазолу (5 человек со 2 группы) и Тинидазол (6 человек с 3 группы).

Можно сделать такие выводы:

- трихомониаз — самое распространенное ЗППП, которое может привести к бесплодию;
- трихомонады с годами становятся более устойчивыми к препаратам, что требует разработки новых лекарственных препаратов;
- исходя из наших исследований, наиболее эффективным является Орнидазол;
- обследование и лечение обоих партнеров;
- своевременное обращение к врачу и назначенное лечение уменьшит риск возможных осложнений.

Литература

1. Кисина В.И. Урогенитальный трихомониаз: проблемы и пути их решения / Инфекции, передающиеся половым путем. — 2001. — № 6. — С. 3–17.

2. Самохин В.Л. Морфология *Trichomonas vaginalis* и современные противотрихомонадные средства / Инфекции, передающиеся половым путем. — 2002. — № 5. — С. 15–18.

Секция 3. ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

Кондратенко Ірина Михайлівна
*магістрант художньо-графічного факультету
Південноукраїнського національного педагогічного
університету імені К.Д. Ушинського
м. Одеса, Україна*

Науковий керівник:
Тарасенко А. А.
*кандидат мистецтвознавчих наук, доцент
Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського
м. Одеса, Україна*

ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРАФІКИ ДЛЯ РЕДАГУВАННЯ ОСВІТНИХ ВИДАНЬ

Комп'ютерні та інформаційні технології з кожним днем стають все більш досконалими та прогресивними. В умовах розвитку світового прогресу необхідно, щоб педагогічна освіта розвивалась такими ж темпами, йшла в ногу з часом, тому що студентам необхідна сучасна інформація на основі загальної програми курсу. Тому кожен педагог повинен постійно слідкувати за нововведеннями у своєї галузі та передавати інформацію студентам своєчасно. Програма навчання повинна постійно обновлятися та змінюватися, набуваючи сучасної досконалості.

У той же час, такий винахід, як книга, буде завжди актуальна. Вона подібна таким винаходам, як колесо, окуляри, ложка, її не можна позбутися, можна зробити краще, удосконалити. Багато книжок зараз випускають в електронному вигляді. Вони також з кожним днем набувають змін, покращень, наприклад можна робити інтерактивні книжки, мультимедійні та книжки з доповненою реальністю.

У зв'язку з доступністю інформації, за допомогою інтернету, зростає актуальність електронних публікацій. Завдяки мобільним технологіям можна користуватись інтернетом скрізь — на роботі та вдома, в дорозі

та в громадському транспорті. Багато видань зараз публікується як в паперовому, так і в електронному вигляді. У електронних набагато більше переваг, таких як економічність, оновлюваність, легкість передачі на будь-яку відстань.

В обох випадках, для створення книги треба знати правила оформлення видань. Щоб педагог мав можливість своєчасно подавати інформацію студентам, йому було б зручно оформляти матеріал у вигляді освітніх видань, які можна роздрукувати або в електронному вигляді передавати студентам для ознайомлення та вивчення. Для цього раніше треба було звертатись до спеціалізованих видавництв, які займаються оформленням та друком подібних матеріалів, що передбачає вклад коштів та часу. Зараз є багато можливостей для студентів і педагогів власноруч оформити необхідний матеріал, та розповсюджувати його в електронному чи друкованому вигляді за допомогою комп'ютерних програм.

Найбільш досконалою у наш час є програма верстки InDesign. Це ідеальний засіб для створення багатосторінкових макетів. В цій програмі можна створювати як паперові так і електронні видання. Необхідно впровадження в навчальних закладах освітніх видань для викладачів, студентів, які допоможуть швидко освоїти та використувати цю програму. Їх можна буде використовувати для навчання студентів, також самостійно оформляти свої роботи у вигляді книг чи каталогів. Таким чином, впровадження подібних освітніх видань з застосуванням засобів комп'ютерної графіки допоможе не тільки студентам, але й викладачам для досягнення більш продуктивного навчання.

Секция 4. ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

Щербан Тетяна Дмитрівна
*доктор психологічних наук, професор,
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна*

Щербан Ганна Вікентіївна
*старший викладач
кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна*

Михайлова Катерина Василівна
*старший викладач
кафедри теорії та методики дошкільної освіти
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна*

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ САМОСВІДОМОСТІ ВЧИТЕЛІВ

Анотація. Психологічні особливості формування уявлення вчителів про себе, самосвідомість.

Ключові слова: самосвідомість, ідентифікація, професійна ідентифікація, самореалізація.

Професійна ідентичність ґрунтується, в першу чергу, на уявленні особистості про себе, про власну самосвідомість. Проявляється це передусім у стилі спілкування, який є теоретичним і операціональним конструктором, що забезпечує єдність мотиваційного і інструментального аспектів педагогічної діяльності. Отже, метою дослідження є — вивчити психологічні особливості формування уявлення учителів про себе і самосвідомість.

Проблема професійного самореалізації педагога вивчалася у рамках: загальнопсихологічної теорії діяльності (П. Я. Гальперін,

Г. С. Костюк, О. М. Леонтєв, С. Д. Максименко та ін.); концепції управління учбовою діяльністю учнів та аналізу процесу розв'язання педагогічних задач (Г. О. Балл, В. О. Кан-Калік, Н. В. Кузьміна, О. М. Кулюткін, Ю. І. Машбиць та ін.); соціальної перцепції (Н. Б. Ковальова, Ю. І. Лобанова, С. Д. Максименко, С. М. Маслов, М. В. Савчин, Т. С. Яценко та ін.); міжособистого спілкування (Л. А. Петровська та ін.); творчого аспекту (В. О. Моляко та ін.); здатності особистості не тільки адаптуватися, але й творчо змінювати своє оточення, реалізуючи в діях власні цінності та смисли (Л. М. Карамушка).

Механізми психологічного захисту забезпечують суб'єкту відчуття власної цілісності та ідентичності, але досягається це шляхом деформацій механізмів свідомості, що веде до об'єктивної деформації поведінки людини та її взаємостосунків з іншими людьми. Проявляється це передусім у стилі спілкування, який є теоретичним і операціональним конструктором, що забезпечує єдність мотиваційного і інструментального аспектів діяльності.

Монологічний стиль спілкування або тенденцію до його розвитку в учителів, можна розглядати як прояв певних захисних стратегій, спрямованих на збереження існуючих уявлень про себе та своєї самооцінки Я-концепції, під якою ми розуміємо когнітивну систему, яка виконує функції регуляції поведінки у відповідних умовах. У нашому випадку механізми психологічного захисту деформують процес відображення вчителями педагогічних ситуацій та учнів: призводить не лише до постійного самовиправдання своїх дій та звинувачень на адресу учнів, але й до «сліпоти» та «глухоти» по відношенню до учнів, у зв'язку з високим рівнем концентрації уваги на собі.

Проведено тренінг розвитку професійної ідентичності та комунікативної компетентності учасниками якого були молоді педагоги. На перших та останніх заняттях слухачі заповнювали тест «20 висловлювань». Наведемо декілька типових прикладів відповіді на початку занять:

«Я — жінка; невисока; прощаю образи; інколи лінива; з дивачтвами; з гарненькою фігурою; непристосована до життя; швидко запалююся якоюсь ідеєю і швидко охолоджуюся»;

«Я не завжди впевнена у собі; болісно реагую на зауваження інших; буваю нестриманою; чесна і добра; хороша мама; не жадібна; не вмію обманювати»;

«Я незадоволена життям; жалію себе та інших; лінива; нерішуча; любляча і любима» та інші.

На кінець циклу занять результати тесту «20 висловлювань» суттєво змінилися. Наведемо деякі типові приклади:

«Я — мама; дружина; вчитель; дочка; жінка; людина; добра і справедлива; децю лінива; уважна і чуйна; чесна, порядна, вихована; холерик; серйозна, внутрішньо зібрана»;

«Я — жінка; дружина; мама; вчитель; рабиня; люблю музику, поезію; добросовісна у роботі, вимоглива до себе; неврівноважена у окремих випадках; нещасна, невдаха; весела, інколи сварлива; довірлива; люблю дітей»;

«Я — вчителька; класний керівник; вихователь; дівчина; донька; поет; скромна; працездатна; тривожна; здатна зрозуміти інших, поспівчувати їм; сексуальна; акуратна; довірлива; безкорисна; відхідлива; помислива» та інші.

Як бачимо, зростає кількість самохарактеристик (середнє значення останніх зросло від 6 до 17). Показники індивідуальних «локусних балів» (нагадаємо, що під останніми розуміється кількість об'єктивних самохарактеристик, названих респондентами), які вказують на соціальну ідентичність, зросли від 1,6 до 7,5. Якщо спочатку послідовність об'єктивних і суб'єктивних самохарактеристик (опосередкований показник емоційних розладів, деформацій основ особистісної та професійної самосвідомості) порушувалася всіма респондентами, то в другій — лише 20,0%.

По суті, мова йде про зростання ідентифікації власного Я з своєю професійною та соціальною роллю (Я виступає як результат інтеріоризації індивідуальної позиції в соціальній і професійній структурі), розширення поля особистісної структури і наступну інтеграцію на більш високому рівні розвитку [4].

Узагальнюючи наведені факти, зробимо висновок: активна участь в тренінговій роботі сприяє розширенню поля усвідомлення молодими учителями своєї особистості, розсіюванню ілюзорних уявлень про себе та свій образ в очах інших людей (у тому числі і учнів), що, у свою чергу, призводить до позитивної дезінтеграції цілісності особистісної структури, яка забезпечувалася передусім механізмами психологічного захисту: наступні дії самоаналізу, самоусвідомлення та самовдосконалення забезпечують подальшу інтеграцію особистості на більш високому рівні розвитку.

Література

1. Маланьїна Т. М. Особливості психологічного захисту вчителів при подоланні внутрішньо особистісних конфліктів / Т. М. Маланьїна // Проблеми сучасної психології: збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнна, Інституту психології

імені Г. С. Костюка НАПН України. — Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2011. — Вип. 12. — С. 643–653.

2. Метельська Н. Й. Професійна самосвідомість майбутніх педагогів як складова їх професійного самовизначення / Н. Й. Метельська // Психологія і особистість. — Київ–Полтава. — 2015. — № 2 (8). — Ч. 2. — С. 288–291.

3. Щербан Т. Д. Психологічні особливості формування самосвідомості вчителів / Т. Д. Щербан // Международный научный журнал: сборник научных трудов. — Киев, 2016. — Вып. 4., Т. 1. — С. 55–56.

4. Яценко Т. С. Проблема дослідження несвідомої сфери психіки суб'єкта / Т. С. Яценко // Практична психологія та соціальна робота. — К. — 2002. — № 7. — С. 10–16.

Секція 5. ТЕХНИЧЕСКИЕ НАУКИ

Лісафін Володимир Петрович
*кандидат технічних наук,
доцент кафедри транспорту і зберігання нафти і газу
Івано-Франківський національний технічний
університет нафти і газу
м. Івано-Франківськ, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПІДПІРНИХ НАСОСІВ ПРИ ВНУТРІШНЬОСТАНЦІЙНИХ ПЕРЕКАЧУВАННЯХ

Головні насосні станції магістральних нафтопроводів — єдиний комплекс, що складається з насосного обладнання для перекачування нафти, резервуарів для її зберігання, внутрішньостанційних трубопроводних комунікацій і т. ін.

Для створення підпору перед основними (магістральними) насосами призначені підпірні насоси, які за необхідності застосовуються при перекачуваннях нафти між окремими резервуарами.

При внутрішньостанційних перекачуваннях для визначення пропускну здатності системи «витратний резервуар (I) — підпірний насос — резервуар (II)» можна використати рівняння Бернуллі [1, с. 64], що представлено у вигляді [2, с. 49].

$$H_I + \Delta z_e - h_e + \frac{P_e}{\rho g} + H_n = H_{II} + \Delta z_n + h_n + \frac{P_n}{\rho g}, \quad (1)$$

де H_I, H_{II} — рівні нафти у певний момент часу у резервуарах I і II відповідно;

$\Delta z_e, \Delta z_n$ — різниця геодезичних позначок між резервуарами I і II та насосом;

h_e, h_n — втрати напору у всмоктувальному і нагнітальному трубопроводах;

P_e, P_n — вакуум у першому резервуарі та надлишковий тиск у другому резервуарі;

H_n — напір, що розвиває підпірний насос.

Останній може бути визначений за допомогою напірної характеристики насоса, яка з достатньою точністю описується рівнянням [1, с. 50].

$$H_n = a - bQ^2, \quad (2)$$

де a, b — коефіцієнти математичної моделі насоса;

Q — витрата нафти.

Підставивши у рівняння (1) відповідні вирази для обчислення втрат напору на тертя і в місцевих опорах [3, с. 307] можна отримати спільний розв'язок рівнянь (1) і (2), що дозволяє визначити пропускну здатність внутрішньостанційного трубопроводу. Процес носить нестационарний характер через зміну рівнів нафти в обох резервуарах, а величина пропускної здатності залежить від конкретної технологічної ситуації.

Обчислена пропускна здатність — це теоретично можливе значення витрати нафти в системі «витратний резервуар (I) — підпірний насос — резервуар (II)». Значення витрат, що можуть бути реалізовані практично, залежать від наступних основних обмежень:

- допустимого кавітаційного запасу насоса h_p ;
- значень ККД насоса (насос повинен працювати в робочій зоні);
- допустимими тисками в трубопроводах;
- рівнями нафти у резервуарах.

Величину першого можна обчислити за формулою

$$\Delta h = \frac{P_s - P_s}{\rho g} - (h_p - \Delta z_s - H_I), \quad (3)$$

де P_s — пружність парів нафти за температури перекачування;

ρ — густина нафти.

З урахуванням вище вказаних обмежень знаходиться робоча зона роботи підпірного насоса (рисунок 1) при перекачуванні нафти певної в'язкості за заданої температури (остання визначає пружність її парів і гідравлічні опори комунікацій).

На рисунку показана типова робоча зона роботи насоса при заданій технологічній схемі підключення певного резервуара (схема відкачування обумовлена технологічною необхідністю).

На рисунку значення мінімальної $Q_{\min}$ і максимальної витрати $Q_{\max}$ обумовлені зоною високих ККД насоса (як правило, вона знаходиться в діапазоні від 0,8 до 1,2 від номінальної подачі). Максимальний і мінімальний рівень нафти в резервуарі обмежені технологічними вимогами з експлуатації резервуара.

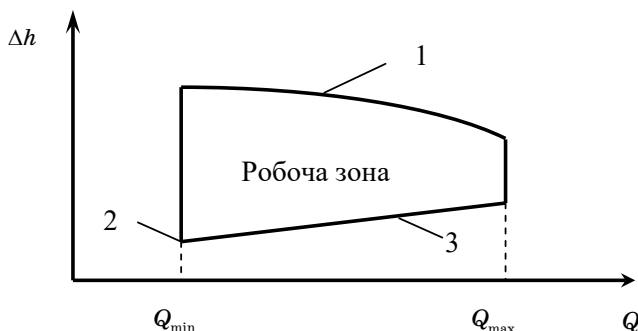

Рис. 1. Визначення робочої зони підпірного насоса
 (1 — залежність наявного кавітаційного запасу насоса від витрати при максимальному рівні рідини в резервуарі I; 2 — наявний кавітаційний запас насоса при мінімальному рівні нафти в резервуарі I; 3 — залежність допустимого кавітаційного запасу насоса від витрати)

Таким чином, можна визначити робочу зону роботи насоса (поле робочих зон, обумовлених фізичними властивостями нафти та її температурою, схемами підключення резервуара) при внутрішньостанційних перекачуваннях на насосних станціях магістральних нафтопроводів, що дозволяє уникнути кавітації у його всмоктувальному трубопроводі.

Література

1. Колпаков Л. Г. Эксплуатация магистральных центробежных насосов [Учебное пособие] / Л. Г. Колпаков — Уфа: Изд. Уфим. нефт. ин-та, 1988. — 115 с.
2. Лісафін В. П. Особливості внутрішньостанційних перекачувань нафти на насосних станціях магістральних нафтопроводів / В. П. Лісафін // Міжнародний журнал «Інтернаука» — 2017 — № 8 (30). — С. 49–53.
3. Лісафін В. П. Проектування та експлуатація складів нафти і нафтопродуктів: [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / В. П. Лісафін, Д. В. Лісафін. — Івано-Франківськ: Факел, 2006. — 597 с.

Секция 6. ФАРМАЦЕВТИЧЕСКИЕ НАУКИ

Стадниченко Александр Викторович
*кандидат фармацевтических наук,
соискатель кафедры технологии лекарств
Национального фармацевтического университета
г. Харьков, Украина*

Краснопольский Юрий Михайлович
*доктор фармацевтических наук, профессор
Национальный технический университет
«Харьковский политехнический институт»
г. Харьков, Украина*

Ярных Татьяна Григорьевна
*доктор фармацевтических наук, профессор,
заведующая кафедрой технологии лекарств
Национальный фармацевтический университет
г. Харьков, Украина*

ПЕРСПЕКТИВЫ СОЗДАНИЯ ЛИПОСОМАЛЬНОГО ПРЕПАРАТА ОКСАЛИПЛАТИНА

Цитостатические препараты, при своих достоинствах, и безальтернативности применения, обладают существенным недостатком — отсутствием селективности при терапевтическом действии. Одним из апробированных путей преодоления этого недостатка является создание липосомальных форм цитостатиков. Липосомальные препараты, наряду с селективностью действия в организме, вызванного EPR (Enhanced permeability and retention effect) эффектом [1], обусловленным различием в проницаемости для липосом здоровой и опухолевых тканей, обладают ещё и регенеративным эффектом для повреждённых мембран клеток [2].

Оксалиплатин является перспективным координационным платиносодержащим лекарственным средством третьего поколения. Формула оксалиплатина представлена на рисунке 1.

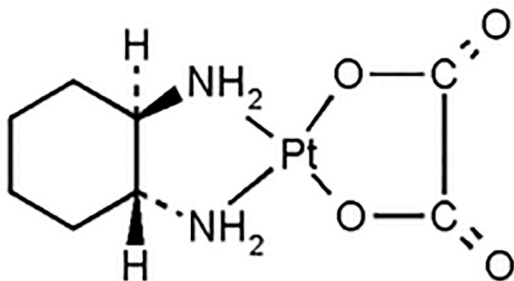

Рис. 1. Структурная формула оксалиплатина

Проведен ряд экспериментальных исследований, по созданию липосомальной формы оксалиплатина [3–5]. Были созданы липосомальные ПЭГилированные формы, обладающие преимуществом по времени циркулирования в русле крови, в сравнении с аналогами, не покрытыми полимерами [6–7]. Так же были проведены работы по созданию липосомального оксалиплатина с мембраной, модифицированной полярными липидами [8, 9], с добавлением полимеров.

Проведенные эксперименты показали эффективность липосомального оксалиплатина на культурах клеток и на культурах опухолей, привитых грызунам. Однако, есть работы, свидетельствующие о неблагоприятном воздействии ПЭГ составляющей наночастиц на здоровье человека при применении в клинике [10].

Перспективным, по мнению авторов, является направление получения липосомального оксалиплатина без применения ПЭГ оболочки, но с применением полярных липидов, для придания необходимого заряда поверхности липосом. Это повысит дзета-потенциал наночастиц и улучшит термодинамическую стабильность наноэмульсии.

Так же целесообразно провести ряд научно-технологических испытаний, направленных на изучение оптимального состава мембраны, оптимального метода инкапсуляции и эффективного способа экструзии, при апробации технологии на промышленном оборудовании.

Помимо этого авторами намечены эксперименты по улучшению стабильности готового лекарственного средства липосомального оксалиплатина методом лиофильной сушки. Для этого предстоит решить ряд научно — технических неопределённостей, таких как тип и концентрация криопротектора, оптимизация технология лиофильной сушки, включая общее время сушки, температуру вторичной сушки и её продолжительность.

Запланированные эксперименты дают основание полагать, что в скором времени будет создана новая, высокоэффективная

липосомальная форма оксалиплатина, обладающая терапевтическими преимуществами в сравнении с препаратами, существующими на рынке в настоящее время.

Литература

1. Nichols J., Bae Y. / EPR: Evidence and fallacy / *Journal of Controlled Release*. — 2014. — Vol. 190. — P. 451–464.
2. Monteiro N., Martins A., Reis R. L., Neves N. M. / Liposomes in tissue engineering and regenerative medicine / *J. R. Soc. Interface*, — 2014. — Vol. 11. — P. 101–109.
3. Burger H., Loos W. J., Eechoute K., Verweij J., Mathijssen R., Wiemer E. / Drug transporters of platinum-based anticancer agents and their clinical significance. *Drug Resistance Updates*. 2011. Vol. 14. P. 22–34.
4. Yang C., Liu H., Fu Z. X., Lu W. D. / Oxaliplatin long-circulating liposomes improved therapeutic index of colorectal carcinoma. *BMC Biotechnology*. 2011. Vol. 11. P. 21–29.
5. Amr-Lila A., Matsumoto H., Doi Y., Nakamura H., Ishida T., Kiwada H. Tumor-type-dependent vascular permeability constitutes a potential impediment to the therapeutic efficacy of liposomal oxaliplatin. *European Journal of Pharmaceutics and Biopharmaceutics*. 2012. Vol. 81. P. 524–531.
6. Yang C., Liu H., Fu Z. X. / PEG-liposomal oxaliplatin induces apoptosis in human colorectal cancer cells via Fas/FasL and caspase-8. *Cell Biol. Int.* 2012. Vol. 36. P. 289–296.
7. Yang C., Liu H., Fu Z. X. / Effects of PEG-liposomal oxaliplatin on apoptosis, and expression of Cyclin A and Cyclin D1 in colorectal cancer cells. *Oncology Reports*. 2012. Vol. 28. P. 1006–1012.
8. Abu-Lila A., Kizuki S., Doi Y., Suzuki T., Ishida T., Kiwada H. / Oxaliplatin encapsulated in PEG-coated cationic liposomes induces significant tumor growth suppression via a dual-targeting approach in a murine solid tumor model. *Journal of Controlled Release*. 2009. Vol. 137. P. 8–14.
9. Abu-Lila A., Suzuki T., Doi Y., Ishida T., H. Kiwada / Oxaliplatin targeting to angiogenic vessels by PEGylated cationic liposomes suppresses the angiogenesis in a dorsal air sac mouse model. *Journal of Controlled Release*. 2009. Vol. 134. P. 18–25.
10. Alberts, D.S., Garcia, D.J. / Safety aspects of pegylated liposomal doxorubicin in patients with cancer. *Drugs*, 1997, 54 Suppl 4, 30–35.

Секція 7. ФИЛОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

Лепетюха Анастасія Вікторівна
доцент кафедри романської філології
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди
м. Харків, Україна

СИНОНІМІЧНІ КОМПРЕСОВАНІ МОНОПРЕДИКАТИВНІ ВИСЛОВЛЕННЯ З ПРОНОМІНАЛЬНОЮ ТА НУМЕРАЛЬНОЮ ГОЛОВНИМИ ЛЕКСЕМАМИ (НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНОЇ ФРАНЦУЗЬКОЇ ХУДОЖНЬОЇ ПРОЗИ)

При формуванні системних (мовних) синонімічних структур у межах функціонально-семантичного макрополя синтаксичної синонімії (далі — СС) відбувається феноменологічне реконструювання буття та його структур і категорій, результатом якого є побудова сублінгвістичних схем, або «когнітивних корелятивів ситуації» [1, с. 69], що становлять «мінімальні одиниці ментальної інформації» [2, с. 48], типові моделі, за якими відтворюються первинні (стрижневі) синтагми та пропозиції, що трансформуються у вторинні редуковані (компресовані), розширені або кількісно рівнокомпонентні (термін автора) однобазові (з одним термінальним ланцюжком) та двобазові (з двома та більше термінальними ланцюжками) мікрополя-члени синонімічного ряду. Одна із системних синонімічних структур обирається мовцем, залежно від прагматичного планування розповіді, й актуалізується у мовленні у вигляді функціональної домінанти-ко(н) текстуально адекватного моно- або поліпредикативного висловлення.

Одним із видів компресованих синонімічних мовленнєвих інновацій-однобазових трансформів є еліптичні монопредикативні висловлення (далі — МПВ) з прономінальними та нумеральними головними лексемами. Серед МПВ з ініціальним, медіальним та фінальним еліпсисом з прономінальною ядерною лексемою виділяємо: а) характеризуючі(термін В. Г. Гака) [3, с. 351] (побудовані за синтаксичною

моделлю: іменна частина Р (предикату) + S (субстантив/номінальна синтагма) МПВ; б) темпорально-локативні структури; в) атрибутивні монопредикативні конструкції; г) екзистенційні МПВ.

(1) *Bien quelconque, ce punch.* [4, с. 20]

(2) *Pas pour tout, dit Colin.* [5, с. 31]

(3) *Plus jamais.* [6, с. 9]

(4) *Et puis ça.* [7, с. 15]

Спостереження семантико-прагматичних та синтаксичних особливостей результативних (мовленневих) побудов дає можливість зворотно реконструювати системні етапи перифразування стрижневих структур.

Приклад (1) становить характеризуюче МПВ з ядерною прономінальною лексею та з медіальною імплікацією дієслова-копули *être*. Препозиція займенника *quelconque* детермінує стрижневу пропозицію поданої опції: *Ce punch est bien quelconque*. У дистантному (інтерфрастичному) ко(н)тексті експлікується комунікативний намір мовця в гумористичній формі зробити висновок стосовно якості пуншу. Отже, первинна, констатуюча побудова є ко(н)текстуально непертинентною, оскільки вона позбавлена конклюдивної семи, що надає експресивності висловленню: *Bien quelconque, ce punch* (*Ce punch est bien quelconque*). *Et, posant son verre, il essaya d'évoquer le bouquet du «pipi-ma-sœur», ce tafia séraphique distillé par les sœurs de la Mana (...)*

Атрибутивне МПВ (2) з імплікацією негативної екзистенційної конструкції з деміактивним визначенням у претексті (попередньому ко(н)тексті) суб'єктом дії (*ce*) становить еліптичну адекватну структуру, що презентує первинну пропозицію *ce n'est pas pour tout*. Письменник намагається передати особливості розмовного мовлення учасників діалогічної інтеракції, які синтаксично спрощують репліки шляхом елімінації вже актуалізованих референтів (дейктичних елементів *ça* та *ce*):

— *Ça tient compte de l'harmonie? dit Chick.*

— (*Ce n'est*) *Pas pour tout, dit Colin. Ce serait trop compliqué.*

У темпорально-локативному МПВ (3) імплікується фінальна частина висловлення з активним визначенням актантом (*elle*), який актуалізується у посттексті (послідуючому ко(н)тексті). Такий тип висловлення виконує катафоричну інтерфрастичну функцію. Отже, повторне введення еквівалентних референтів є синтаксично та семантично надлишковим в аналізованому дискурсивному фрагменті: *Plus jamais. Elle se le jura. Plus jamais. Plus jamais elle ne leur servirait d'agent de liaison.*

У прикладі (4) екзистенційного МПВ з абстрактною локалізацією імплікується медіальна предикативна синтагма з визначенням активним суб'єктом дії *j'ai entendu*. Аналізоване МПВ також виконує катафорич-

ну інтерфрастичну функцію, створюючи ефект очікування на пояснення вже введеного не детермінованого у контактному (інтрафрастичному) ко(н)тексті референта (*ça*). Експлікація стрижневої структури видається у такому разі структурно та семантично надлишковою:

Et puis (j'ai entendu) ça. Plus fort que tous les cris, oui, je l'ai entendu. le craquement des os de ma propre main, ma main qu'on écrasait.

У поодиноких випадках у сучасній французькій художній прозі зустрічається фінальний еліпсис з тенденцією до реституції елімінованого предикативного компонента:

(5) *Ce dont je.* [8, 114]

У прикладі (5) спостерігається фінальна імплікація предиката, що виводиться з претексту: *Ne me reste qu'à ramasser deux pétards. Ce dont je.* Такі конструкції притаманні ідіостилю Сан-Антоніо, який актуалізує нетипові аграматизовані еліптичні конструкції для ускладнення інтерпретації повідомлення та розпізнавання адресатом його комунікативної інтенції. Стрижнева пропозиція досліджуваного МПВ виглядає, імовірно, так: *ce dont je m'occupe* (прономінальний компонент *dont* дозволяє приблизно реконструювати мовну первинну структуру).

Усередині нумеральних висловлень, які пристосовуються до передачі інформації про кількість, відбувається «пересунення комунікативного фокусу на кількісне визначення субстантиву, внаслідок чого він відривається від показника кількості й отримує самостійну синтаксичну позицію» [9, с. 226]. МПВ із нумеральною головною лексею становлять атрибутивні, локативні та екзистенційні еліптичні конструкції:

(6) *Pour deux.* [7, с. 129]

(7) *A peu près trois cent cinquante.* [10, с. 171]

(8) *0,78, dit-il.* [5, с. 233]

В атрибутивному нумеральному МПВ (6) імплікується поліпредикативна пропозиція з детермінованим активним суб'єктом дії (*elle*), реституція якої є можливою завдяки претексту: *Elle donna la pièce au bonhomme — cela prit beaucoup de temps à cause de sa main — et elle lui demanda de faire servir quelque chose, même froid, dans la salle à manger. Pour deux.*

Мовленнєва реалізація стрижневої пропозиції (*elle lui demanda de faire servir quelque chose pour deux*) є семантично та структурно надмірною, оскільки вона становить еквівалентне представлення претекстуально актуалізованого комплексу референтів.

Локативне еліптичне МПВ з нумеральною головною лексею (7) містить імпліковану екзистенційну структуру (*il y en a*) з деміактивним недетермінованим актантом (*il*) та COD (прямим додатком) (*en*), який репрезентує субстантив (*kilomètres*). Письменник намагається передати розмовний стиль мовлення персонажів роману, імплікуючи

предикативне ядро реплік діалогічної інтеракції, оскільки воно легко відновлюється з ко(н)тексту:

— *Combien de kilomètres de Kharkov à Kiev? (...)*

— *A peu près trois cent cinquante.*

Останнє екзистенційне МПВ із конкретною локалізацією (експлікованою у претексті) та з нумеральною ключовою лексемою становить редукований трансформ первинної структури: *il y en a 0,78 pourcent* з імплікованою екзистенційною конструкцією та COD (*pourcent*), що реконструюються завдяки претексту та елімінуються автором з метою передати мовлення персонажів, в якому спостерігається компресія синтаксичних побудов:

— *Votre production baisse de 0,7%, dit le chef. Qu'est-ce qu'il y a?*

— *Quatre machines hors circuit, dit Chick.*

— *A 0,8 vous êtes renvoyé, dit le chef de la production. (...)*

— *(Il y en a) 0,78, dit-il.*

Отже, феноменологічно редуковані однобазові МПВ із прономінальною та нумеральною головними лексемами становлять ко(н)текстуально пертинентні мовленнєві інновації. Структурно-семантичні особливості та ко(н)текстуальне оточення таких актуалізованих еліптичних висловлень дозволяють зворотно реконструювати первинну структуру й обґрунтувати вибір мовцем синонімічної функціональної доміанти.

Література

1. Дейк ван Т. Язык. Познание. Коммуникация. / Т. ван Дейк. — М.: «Прогресс», 1989. — 312 с.
2. Gineste M.-D. De la phrase à la proposition sémantique: un point de vue de la psychologie cognitive du langage / M.-D. Gineste // L'information grammaticale. — P.: Peeters, novembre 2003. — n°98. — P. 48–51.
3. Гак В. Г. Теоретическая грамматика французского языка / В. Г. Гак. — М.: «Высшая школа», 2000. — 1220 с.
4. Perret J. Roucou / J. Perret. — P.: Éditions Gallimard, 1984. — 256 p.
5. Vian B. L'écume des jours / B. Vian. — P.: Société Nouvelle des Éditions Pauvert, 1998. — 320 p.
6. Pisier M.-F. Je n'ai aimé que vous / M.-F. Pisier. — P.: Éditions Grasset & Fasquelle, 1986. — 192 p.
7. Japrisot S. La dame dans l'auto avec des lunettes et un fusil / S. Japrisot. — P.: Éditions Denoël, 1980. — 318 p.
8. San-Antonio Bouge ton pied que je voie la mer / San-Antonio. — P.: Éditions Fleuve noir, 1982. — 224 p.
9. Арутюнова Н. Д. Предложение и его смысл: Логико-семантические проблемы / Н. Д. Арутюнова. — М.: Наука, 1976. — 384 с.
10. Laffitte J. Ceux qui vivent / J. Laffitte. — P.: Éditions Hier et Aujourd'hui, 1983. — 352 p.

Секція 8. ФИЛОСОФСКИЕ НАУКИ

Несправа Микола Вікторович
*кандидат філософських наук,
доцент кафедри соціальних дисциплін
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна*

РЕЛІГІЙНЕ ПИТАННЯ В КОНТЕКСТІ ОСНОВНИХ ПАРАДИГМ ТЕОРЕТИЧНОЇ ДУМКИ ЄВРОПИ

В ході дослідження ставлення теоретичної думки Європи до релігійного питання, ми виділили чотири основні теоретично-методологічних парадигми розгляду даної проблематики: реалізм, лібералізм, неомарксизм та соціальний конструктивізм.

Прихильники реалізму вважають, що релігія не в змозі змінити риси поведінки людини і тому не може розглядатися як чинник, що визначає економічні та політичні відносини. Внаслідок цього в рамках реалізму розгортається пануюча теорія і практика секуляризму [1]. Представники цієї парадигми є прибічниками ідеї необхідності секуляризації суспільного життя, вважаючи необхідним звужити сферу впливу релігійних інститутів на економіку, політику, культуру і освіту тощо, змінюючи суспільні функції релігії.

Прихильники лібералізму вважають, що християнство є першоджерелом демократичної правової держави, оскільки християнська релігія поклала в основу ідеї держави докази рівності, єдності, братерства всіх людей. Утім вони тлумачать християнство у протестантському дусі, відкидаючи традиційні християнські релігійні інститути, але зберігаючи при цьому християнську віру [2]. Під активним впливом лібералізму виникають перші ідеї про шкоду націоналізму та про певну європейську «єдність у різноманітності».

Прихильники неомарксистських теорій вважають (на відміну від класичних марксистів), що економічний базис і надбудова є взаємозалежними. Отже релігія, як вагома складова надбудови, за певних умов здійснює потужний вплив на соціальні, у тому числі економічні процеси. Зокрема це можна побачити у констатації неомарксистами

факту, що християнські країни мають кращі економічні показники та показники соціального розвитку, ніж більшість мусульманських країн. Отже, неомарксистичні уявлення про простір міжнародних відносин у вигляді глобальної імперії, периферія якої залишається під гнітом центру і після здобуття раніше колоніальними країнами своєї політичної незалежності. Це проявляється у нерівності економічних обмінів та нерівномірному розвитку.

Прихильники парадигми соціального конструктивізму показують кореляцію між основною релігією країни і функціонуванням соціальних установ та економічних організацій. Наприклад, показують сильні вертикальні соціальні зв'язки в суспільстві з католицизмом, потужні горизонтальні зв'язки з протестантизмом [3]. Зокрема, представники соціального конструктивізму вказують, що іслам виступає ґрунтом тих рис соціальної поведінки, які не є властивими для Європи.

Ми вважаємо, що уявлення про небезпеку процесів розмивання європейської ідентичності в рамках поширених в Європі теоретико-методологічних парадигм (реалізм, лібералізм, неомарксизм та соціальний конструктивізм) можливо насамперед в рамках дискурсу парадигми соціального конструктивізму, який володіє ефективними інструментами фіксації кореляції між релігійними факторами та їхнім впливом на розвиток соціальних процесів.

Література

1. Дэвис Н. История Европы / Норманн Дэвис // Пер. с англ. Т. Б. Менской. — М.: Издательство АСТ, 2006. — 944 с.
2. Медведев С. А. Христианские корни европеизма: Науч.-аналит. обзор / Ин-т Европы // С. А. Медведев. — М.: ИНИОН, 1990. — 214 с.
3. Berger P. L. The Desecularization of the World: A Global Overview / The Desecularization of the World: Resurgent Religious and World Politics // Ed. by Peter Berger. — Washington, D.C.: Ethic and Public Policy Center, 1999. — 143 p.

Секция 9. ЭКОНОМИЧЕСКИЕ НАУКИ

Stepanova Alla

*PhD in Economics, Assistant Professor of the
Department of Innovative and Investment Activity Management
Taras Shevchenko National University of Kyiv
Kyiv, Ukraine*

Davydova Oksana

*PhD in Economics, Assistant of the
Department of Management of Innovative and Investment Activity
Taras Shevchenko National University of Kyiv
Kyiv, Ukraine*

THE INFLUENCE OF FOREIGN INVESTMENTS ON THE INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE UKRAINIAN ECONOMY

Impetuous growth of speculative component in economy leads to transition of main source of economic growth from innovation to monetary capital and turns it into a relatively independent way of profit's accumulation. In addition, in Ukraine investments in production sector are devoted exclusively to low-technology industries. It contributes to the further transformation of Ukraine into raw materials appendage of more developed countries. So, in our country except politics, economics and military we have innovative crisis too. Problem of innovative development is one of the most difficult for Ukraine. Its solution is impossible without attracting foreign investment. Current economic conditions and integration of Ukrainian national economy into the world's economic system impact that foreign investment is an essential ingredient of economic policy and economic practice, an important source of replenishment of funds for investment. This necessitates a theoretical study of problems of foreign investment. Ukrainian scientists made an important contribution to solve problem of attracting investment in domestic innovation sector. In this case, descriptive and analytical types of research have been applied. Descriptive research was used to collect and summarize

data about correlation between level of economic expansion, development of innovation sector and level of foreign direct investment in different countries. Also we represented data about top investors in Ukrainian economy and main sources of investments in domestic innovative sector. Analytical type of research was used for understanding causes of low level of attracting FDI in Ukrainian industry.

In modern terms foreign investment was an inherent part of economic policy in all countries with developed market economies, a form of integration into the world's economy. The rate of foreign investment in the past two decades almost 5 times outpaced the growth of international trade. Worldwide experience shows that restructuring of economic system, reduction of technical and technological backwardness of economy and ensuring competitiveness of domestic products in global market are impossible without extensive attraction of foreign capital.

Transition to innovative development model means firstly search of financial sources such as foreign investment for promotion of innovative activities. It is necessary to adopt appropriate regulations to establish incentives and create conditions for attracting foreign capital and development of venture businesses.

According to Ukrainian Law foreign investments are values that were invested by foreign investors in objects of investment for profit or achieving social effect.

Foreign investment provides long-term relationships and continues concern and control by a resident of country (foreign investor) in respect to company which is the object of foreign capital's placing. Foreign direct investments are long-term involvement of foreign investors into capital funding to create capacity, which would ensure profitable implementation of manufactured goods or services.

This definition focuses on three main features of foreign direct investment long-term nature of the investment; control and constant interest of foreign investors to object of their investment; a profitable business as ultimate goal of investment.

In second half of the 20th century in process of deploying of new wave of scientific and technological revolution scientists received a number of theoretical and empirical evidence of impact of innovation activities on economic growth. For example, American economist Robert Solow was first in American literature (1957) who evaluated autonomous scientific and technical progress, showing that in the mid 50-ies of last century, it accounts for nearly 70% of US economic growth. During this scientific result R. Solow received the 1987 Nobel Prize.

In modern terms of socio-economic development Ukraine need innovative approaches for development and implementation of revised invest-

ment policy, while it is important to use international experience, which empirically substantiate a possibility of creating favorable investment climate and strengthening investment potential.

China is an example of a country which has achieved considerable success in attracting FDI. As a result of government policies to stimulate FDI inflows over the past decade China has received about 25% of the total investment directed to developing countries. Thus, over 70% were invested in industry.

The main motive to invest in Chinese economy is low cost of production factors and growing demand in domestic market. An equally important factor is a possibility of participation of foreign investors in privatization of state enterprises, due to stable demand for the product of these companies.

Brazil is an example of a country which has a lot of foreign investment without providing special incentives, largely thanks to liberalization and structural reforms, privatization and deregulation. Tax credits and other benefits provided by Brazil's Government and local authorities without discrimination to both foreign and domestic firms, which leads to a proportionate participation in investment process.

On the basis of international experience we can argue that balanced investment policy, aimed at creating a positive environment for development of investment process, which can be expressed in many innovative decisions and orders of the authorities is a main cause of successful involvement of FDI. It is also important the presence of direct contact between government organizations and investors to eliminate barriers of development of investment process by accepting compromise solutions and help in resolving current business issues.

In addition to lack of innovation funding from budget those data indicate relatively small size of foreign investments and instability of foreign investments in different years. Unstable political environment, imperfect legislation, high levels of bureaucracy and inflation, poor infrastructure, inadequate tax system and lack of information's provision are main negative factors that affect on the attraction of foreign investment in Ukraine.

Moreover a lack of interest of foreign investors based on orientation of Ukrainian economy on resource sector, not on innovation. According to the current structure of domestic economy to attract large amounts of foreign investment is not possible due to lack of interest of foreign contracting parties to invest in low-tech and resource industries. Therefore the state should pay priority's attention to IT, high-tech industries and development of alternative energy sources.

Foreign investment is an important and integral part of modern international business. It contributes to transferring technological

know-how, new organizational, managerial and marketing practices and affect on competitiveness of members of international production networks, enterprises, domestic industries and economy as whole. Given the fact that investment is the basis of structural reforms, there is a need in Ukraine to develop an effective system of foreign direct investment. Main problems of attraction of foreign investors in our country are unstable political environment, imperfect legislation, high levels of bureaucracy and inflation, poor infrastructure and resource-oriented economy.

For increasing of investment activity in Ukraine our government must develop and implement National strategy to attract foreign capital and create a lot of special organizations as Ukrainian Association of venture capital and private equity. First of all for improving the investment climate in Ukraine we need to find economic mechanism that would help balance the rate of return, risks, incentives and guarantees for foreign investments in privatization and development of export potential and modern technologies.

References

1. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Жилінський О. І. Інновації: проблеми теорії і практики [колект. монографія]. Харків: ІНЖЕК. 2011. С. 230–250.
3. Міждисциплінарний словник з менеджменту. Навчальний посібник [колективне изд-во] за ред. Черваньов Д. М., Жилінський О. І. К.: Нічлава, 2011. 624 с.
4. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів [Електронний ресурс]. Режим доступу: [www.pir.dp.ua /uploads/StrategizInnovRazvitiyaUkr.doc](http://www.pir.dp.ua/uploads/StrategizInnovRazvitiyaUkr.doc).
5. Федулова Л. І. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика. Монографія. К.: Основа, 2005. — 552 с.
6. Яремко Л. А. Нова економіка” та інноваційний розвиток / Маркетинг і менеджмент інновацій, 2011, № 3, Т. 1., С. 25–30. [Електронний ресурс]. — Режим доступу <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/>.
7. Solow R. M. A. (1956), Contribution to the theory of economic growth. The quarterly journal of economics, pp. 65–94.

Дерев'янка Світлана Іванівна
кандидат економічних наук, доцент
Національний університет біоресурсів і
природокористування України
м. Київ, Україна

ЕКОНОМІЧНА СУТЬ ПОНЯТТЯ «ЕЛЕКТРОННІ ГРОШІ» ТА ПРОБЛЕМИ ЇХ ОБЛІКУ

Грошові кошти та їх еквіваленти є найважливішою ланкою системи кругообігу ресурсів. Саме вони є основою підвищення платоспроможності суб'єктів господарювання. Питання обліку грошових коштів цікавили багатьох вчених, зокрема Сук Л. К., Костишину М. Т., Чернелевського Л. М., Бутинця Ф. Ф. та багатьох інших. У зв'язку з виокремленням електронних грошей у складі грошових коштів потребує уточнення економічна суть цього поняття та розв'язання проблем їх обліку. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні № 637 визначає готівкові кошти як грошові знаки національної валюти України — банкноти і монети, у т. ч. розмінні, обігові, пам'ятні монети, які є дійсними платіжними засобами (п. 1.2) [5]. Їх тлумачать також як готівку, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання. Враховуючи вищезазначене, вважаємо, що під грошовими коштами варто розуміти готівку в касі, кошти на поточних та інших рахунках у банках, які можуть бути використані для розрахунків впродовж будь-якого часу, а також електронні гроші.

Законодавство розмежовує поняття «електронний платіжний засіб» та «електронні гроші». Так, електронним платіжним засобом є платіжний інструмент, що надає його держателю можливість за допомогою платіжного пристрою отримати інформацію про належні держателю засоби та ініціювати їх переказ [1]. Платіжний інструмент є засобом певної форми на паперовому, електронному або іншому носії інформації, що використовується для ініціювання переказів. Визначення електронних грошей наведено у ст. 15 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів» [1]. Під електронними грошима розуміють одиниці вартості, які зберігаються на електронному пристрої, приймаються як засіб платежу іншими, ніж емітенти, особами та є грошовими зобов'язаннями емітента. Їх носіями можуть бути картки або файли у пам'яті комп'ютера. Після здійснення розрахунків банк має погасити випущені ним електронні гроші на вимогу пред'явника.

Вони не можуть бути порівняні до статусу гривні, оскільки випускаються банками та мають обмеження в поширенні та здійсненні операцій по них серед обмеженого кола осіб. Електронні гроші можна назвати найсучаснішою формою останніх. Вони стають віртуальною реальністю, створеною за допомогою технологічних засобів.

Суб'єкти господарювання мають право використовувати електронні гроші, що отримані виключно в обмін на безготівкові кошти і лише для розрахунків з торговцями за товари в електронному вигляді, придбані на виробничі (господарські) потреби, що виражені в гривнях, а фізичні особи — для розрахунків з торговцями за товари, а також їх переказу іншим користувачам — фізичним особам. Погашення електронних грошей банками для юридичних осіб відбувається лише на поточний рахунок, а фізичних осіб — як готівкою, так і безготівково. З моменту зарахування суми на рахунок пред'явника або видачі готівки електронні гроші вважаються погашеними емітентом.

Існує невідповідність між положеннями Інструкції № 492 [3] та нормами Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів» [1]. Так, згідно Інструкції № 492 клієнт — власник поточного рахунку має право здійснювати операції за цим рахунком з використанням електронного платіжного засобу після укладення договору, на підставі якого надається і використовується електронний платіжний засіб. Кошти з поточного рахунку юридичної особи не можуть бути використані за допомогою електронного платіжного засобу для одержання заробітної плати, інших виплат соціального характеру, розрахунків за зовнішньоторговельними договорами, здійснення іноземних інвестицій в Україну та інвестицій резидентів за її межі. Кошти з поточного рахунку в іноземній валюті юридичної особи можуть бути використані за допомогою електронного платіжного засобу виключно для одержання готівки за межами України для оплати витрат на відрядження, здійснення розрахунків у безготівковій формі за межами України, які пов'язані з витратами на відрядження та витратами представницького характеру, а також на оплату експлуатаційних витрат, пов'язаних з утриманням транспортних засобів.

Закон України «Про платіжні системи та переказ коштів» [1] надає право користувачу — суб'єкту господарювання отримувати електронні гроші та пред'являти їх до погашення лише в обмін на безготівкові кошти, використовувати їх для здійснення оплати товарів (робіт, послуг).

У зв'язку з поширенням електронних грошей було внесено зміни до Плану рахунків [4] та Інструкції про його застосування [2]. Облік грошових коштів та їх еквівалентів здійснюється з використанням таких рахунків (табл. 1).

Таблиця 1

Характеристика рахунків для обліку грошових коштів та їх еквівалентів

Рахунок	Призначення	Субрахунки	Відображення у звітності
30 «Готівка»	Для узагальнення інформації про наявність та рух грошових коштів в касі підприємства	301 «Готівка в національній валюті» 302 «Готівка в іноземній валюті»	ф.1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», розділ II, р.1160, 1165 «Гроші тт. їх еквіваленти»
31 «Рахунки в банках»	Для обліку наявності та руху грошових коштів, що знаходяться на рахунках в банку, які можуть бути використані для поточних операцій	311 «Поточні рахунки в національній валюті» 312 «Поточні рахунки в іноземній валюті» 313 «Інші рахунки в банку в національній валюті» 314 «Інші рахунки в банку в іноземній валюті» 315 «Спеціальні рахунки в національній валюті» 316 «Спеціальні рахунки в іноземній валюті»	
33 «Інші кошти»	Для узагальнення інформації про наявність та рух грошових документів (у національній та іноземній валюті), які знаходяться в касі підприємства (поштових марок, марок гербового збору, сплачених проїзних документів, сплачених путівок до санаторіїв, пансіонатів, будинків відпочинку тощо), електронних грошей та про кошти в дорозі, тобто грошові суми, внесені в каси банків, ощадні каси або поштові відділення для подальшого їх зарахування на розрахункові або інші рахунки підприємства	331 «Грошові документи в національній валюті» 332 «Грошові документи в іноземній валюті» 333 «Грошові кошти в дорозі в національній валюті» 334 «Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті» 335 «Електронні гроші, номіновані в національній валюті»	
35 «Поточні фінансові інвестиції»	Для обліку наявності та руху поточних фінансових інвестицій та еквівалентів грошових коштів, у т.ч. депозитних сертифікатів	351 «Еквіваленти грошових коштів» 352 «Інші поточні фінансові інвестиції»	

Кореспонденція рахунків обліку електронних грошей наведена в табл. 2.

Таблиця 2

Облік електронних грошей

Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
	дебет	кредит
Поповнення платіжної або мобільної смарт-картки (електронного гаманця або електронного чеку) з поточного рахунку в національній валюті	335	311
Комісія за поповнення платіжної картки	92	335
Оплата матеріалів за допомогою електронного гаманця або електронного чека з платіжної картки здійснена підзвітною особою	372	335
Здійснені підзвітною особою витрати не затверджені через відсутність або неналежно оформлені документи (підзвітна особа самостійно поповнює смарт-картку)	335	372
Оплата комісії за використання електронних грошей	92	335
Погашення електронних грошей шляхом перерахування залишку на поточний рахунок	311	335

Проаналізувавши наведену кореспонденцію рахунків можна зробити наступні висновки: у разі придбання матеріалів чи інших активів картою з використанням електронних грошей застосовується субрахунок 372; рахунки 30, 31, 33 не кореспондують з рахунками 2-го класу, рахунок 33 не кореспондує з рахунком 64. Запровадження субрахунку 335 «Електронні гроші, номіновані в національній валюті» не вирішило всіх проблем їх обліку. Електронні гроші мають достатній потенціал для розвитку, і можливо згодом вони стануть такими ж звичними, як пластикові картки сьогодні. Стримуючим фактором розвитку електронних платежів є суворі обмеження для їх використання підприємствами.

Література

1. Закон України «Про платіжні системи та переказ коштів» від 05.04.2001р. № 2346-III <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2346-14/page>
2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України 30.11.1999 р. № 291 <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

3. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах, затверджена Постановою Правління НБУ від 12.11.2003 р. № 492 <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03>

4. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України 30.11.1999 р. № 291 (у редакції наказу Міністерства фінансів України 09.12.2011 р. № 1591) <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>

5. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене постановою Правління НБУ від 15.12.2004р. № 637 <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0040-05>

Лобачева Ірина Федорівна
доцент, кандидат педагогічних наук
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
м. Вінниця, Україна

Пневський Владислав Вікторович
студент
Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ
м. Вінниця, Україна

Кушнірук Дмитро Сергійович
студент
Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ
м. Вінниця, Україна

ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Питання становлення професії економіста-аналітика з використанням комп'ютерних інформаційних систем особливо актуальне у зв'язку з активним пошуком більш досконалих організаційних форм управління в нових ринкових умовах господарювання, які вимагають гнучкого, ефективного здійснення аналізу господарської діяльності, здатного задовольнити сучасні вимоги, які постійно зростають.

Проведення економічного аналізу на підприємстві є системою практичного використання прийомів і способів, які забезпечують дійовий контроль і всебічний аналіз при мінімальній затраті праці та коштів. Характерним для використання методичних прийомів і способів є творче осмислення цілей і принципів дослідження, застосування загальнонаукового підходу до дослідження зміни і розвитку явищ та процесів через їх диференціацію і інтеграцію та абстрактний підхід. Дроблення складних систем на елементи дає змогу пізнати внутрішню будову і зв'язки зміни та розвитку, а логічний синтез об'єднує результати дослідження, показуючи предмет у пізнавальному вигляді.

Проведення економічного аналізу через автоматизацію аналітичного процесу забезпечує:

- чіткий порядок документації з попереднім і наступним контролем документів;
- взаємне узгодження всіх видів аналізу без дублювання;
- неухильне підвищення продуктивності праці осіб, зайнятих аналізом через впровадження наукової організації праці, чіткий розподіл обов'язків (з урахуванням рівномірності навантаження), нормування аналітичних робіт, застосування передових форм здійснення аналізу, підвищення кваліфікації кадрів і зростання їх професійного рівня й централізацію аналізу;
- планування аналітичного процесу на всіх стадіях і ділянках;
- систематичний контроль за ходом праці аналітиків з метою удосконалення її, виявлення резервів зниження витрат на її ведення.

Актуальність даної теми зумовлена тим важливістю застосування інформаційних технологій в аналітичній роботі підприємства. Враховуючи обмеженість наукових та практичних розробок з цього питання, а також різну ступінь впливу інформаційних технологій на аналітичну діяльність, виникла нагальна потреба в комплексному дослідженні застосування різноманітних інформаційних технологій в управлінні виробничими процесами, реалізації механізмів активізації їх розвитку в умовах переходу до інформаційного суспільства.

Основи автоматизації економічного аналізу розглядалися у працях вітчизняних та закордонних науковців, таких як Вовк В. М. [3], Дубій О. [4], Завгородній В. П. [5], Чистов Д. В. [6], Сопко В. В. [7] та інші.

Аналіз публікацій щодо використання комп'ютерних інформаційних систем свідчить, що впровадження інформаційних технологій в аналітичному процесі дає змогу істотно змінити застосування ПЕОМ створенням автоматизованих робочих місць (АРМ) економіста — аналітика. АРМ забезпечує розв'язання задач з найменшою трудомісткістю.

Метою статті є визначення особливостей раціонального проведення економічного аналізу та обґрунтування необхідності вдосконалення управління підприємством на основі автоматизації робочого місця аналітика.

Нові можливості відкрилися перед економічним аналізом з появою та розвитком сучасних комп'ютерних інформаційних систем, персональних обчислювальних машин (ПЕОМ). Як влучно зазначив Білл Гейтс у своїй книзі «Бізнес зі швидкістю думки», найближчим часом успіху доб'ються ті компанії, які зуміють організувати свою роботу за допомогою електронного інструментарію. Найбільш надійний засіб виділити свою компанію серед конкурентів — це добре організувати роботу з інформацією. Дійсно, при застосуванні ПЕОМ за рахунок

децентралізації автоматизованої обробки економічної інформації, суміщення безпосередньо на робочому місці професійних знань з перевагами електронної обробки даних підвищується продуктивність праці економіста, бухгалтера, плановика та інших спеціалістів підприємства. Цьому сприяють прогресивні характеристики сучасних персональних обчислюваних машин: низька вартість, висока продуктивність, надійність, простота в обслуговуванні та експлуатації, гнучкість та автономність використання, наявність розвиненого програмного забезпечення, діалоговий режим роботи тощо [1, с. 46].

У сучасних умовах зростає роль комп'ютерного аналізу. Розвиток інформаційних технологій за останні роки йде все швидшими темпами. Практикуючий аналітик працює на комп'ютері і не уявляє без нього своєї професійної діяльності. Застосування комп'ютерів впливає на ефективність внутрішнього контролю.

Умови праці аналітика поступово змінюються. Аналітику не потрібно тримати в себе під рукою довідники, нормативні документи та іншу додаткову літературу. Всі дані записуються на технічні носії інформації (магнітні стрічки, магнітні та лазерні диски); при необхідності можна відновити потрібні дані з довготривалої пам'яті ЕОМ на екран монітора і в будь-яку хвилину одержати інформацію.

Щезає величезна маса рутинної роботи, яка була пов'язана з групуванням, додаванням даних, нескладними, але трудомісткими розрахунками. Тепер величезні маси економічної інформації обробляються на ПК в пакетному режимі, тобто безпосередньо набором програм, створених для автоматизації окремих ділянок економічної роботи. Більше того, ЕОМ здатні виконати первинну обробку звітної інформації, підготувавши необхідні вихідні дані для більш глибокого економічного аналізу, який здійснюється вже безпосередньо бухгалтером-аналітиком.

В останній час попит на аналітичні послуги різко збільшився, але й змінилися вимоги до їх якості. Завдання аналітичної служби полягає у формуванні якісної, достовірної і повної інформації про ведення господарської діяльності, що дозволить приймати оптимальні управлінські рішення.

Успішне ведення бізнесу вимагає не тільки вміння приймати зважені, своєчасні управлінські рішення, але й організувати управлінський процес таким чином, щоб необхідна інформація була впорядкованою та знаходилась завжди під рукою. Сучасні інформаційні технології та програмні рішення дають можливість повністю контролювати організаційну та комерційну діяльність підприємства.

Важливим фактором прогресу є удосконалення форм і методів інформаційного забезпечення дослідження економічних процесів

та явищ на основі обчислювальної техніки і засобів зв'язку, які становлять матеріально-технічну базу автоматизованої інформаційної системи (АІС) підприємства.

Автоматизоване робоче місце економіста-аналітика — це сукупність інформаційно-програмно-технічних ресурсів, що забезпечують автоматизацію аналітичних розрахунків. Загальне або системне програмне забезпечення АРМ економіста — аналітика включає операційну систему і прикладні програми, які розширюють її, програмні засоби діалогового режиму. Ефективність АРМ аналітика багато в чому залежить від досконалості методик аналізу, від того, якою мірою вони відповідають сучасним вимогам управління виробництвом, а також від технічних можливостей ПЕОМ [2, с. 154].

Автоматизація аналізу охоплює автоматичне виконання всіх операцій зі збору, реєстрації, передачі, обробки та зберігання економічної інформації. Комп'ютерні технології обробки інформації сприятимуть удосконаленню інтелектуалізації аналізу та науковому обґрунтуванню його даних в оцінці господарської діяльності суб'єктів підприємництва.

На даний час відомо багато комп'ютерних алгоритмів для розв'язання різноманітних задач математичного програмування. Тому навіть невеликі підприємства можуть застосовувати методи математичного програмування в аналізі. Аналітична служба конкретних підприємств при здійсненні аналізу, залежно від своїх внутрішніх можливостей і потреб, може проводити необхідні розрахунки з допомогою використання пакетів прикладних програм.

Неодмінною умовою вдосконалення управління є докорінна реконструкція його технічної та інформаційної бази на основі автоматизованої системи аналізу з використанням автоматизованих робочих місць.

Основними принципами організації аналітичного процесу в умовах функціонування автоматизованої системи обробки інформації є:

- системність;
- стандартизація та уніфікація;
- сумісність;
- розвиток;
- ефективність.

Показники ефективності автоматизації аналізу:

- річна економія;
- річний економічний ефект.

Величина річної економії визначається сумуванням економії, отриманої за рахунок:

- 1) удосконалення управління при використанні інформації в умовах автоматизації економічного аналізу;
- 2) зменшення витрат на обробку інформації.

Річна економія (E_p) визначається за формулою:

$$E_p = P_y + P_z, \quad (1)$$

де P_y — річна економія за рахунок удосконалення управління при використанні інформації в умовах автоматизації економічного аналізу, тис. грн.;

P_z — річна економія, отримана від зменшення витрат, тис. грн.

Річний економічний ефект ($E_{річ.}$) визначається за формулою:

$$E_{річ.} = E_n \times K_p, \quad (2)$$

де E_n — нормативний коефіцієнт ефективності капітальних вкладень (вважається рівним 0,15);

K_p — одноразові витрати на розроблення та впровадження проекту, тис. грн.

Розрахунок останнього показника необхідний у разі впровадження інновацій технічного характеру, амортизаційний період яких перевищує один рік.

Зниження рівня виробничих витрат може служити підставою для встановлення нижчої ціни на продукцію підприємства (за умов прийнятного рівня рентабельності це підвищуватиме конкурентоспроможність продукції і може збільшити попит на неї). Тоді річний економічний ефект складатиметься як із економії приведених витрат, так і з додаткового прибутку, отриманого внаслідок збільшення обсягів продажу продукції.

Наведена методика може застосовуватися і для визначення ефективності інновацій, спрямованих на підвищення якості продукції. Як правило, це супроводжується зростанням виробничих витрат (за рахунок підвищення складності виконуваних робіт, використання дорожчих матеріалів тощо).

В умовах ринкової економіки автоматизація аналітичних розрахунків стала об'єктивною необхідністю, бо потреба в аналітичній інформації збільшується (потрібно розробляти і обґрунтовувати перспективні бізнес — плани, давати комплексну оцінку ефективності короткострокових і довгострокових управлінських рішень).

Отже, економічний ефект відображає результати застосування інформаційних технологій в аналізі діяльності підприємства, сприяє переводу на якісно новий рівень усіх елементів виробничого процесу. Утворювальними елементами економічної ефективності є витрати на проведення наукових досліджень фундаментального і прикладного характеру, на конструкторські опрацювання, виготовлення дослідних зразків та безпосереднє застосування інформаційних технологій. Величина економічного ефекту є основним показником оцінки діяльності

підприємств — розробників і виробників продукції, оскільки вона відображає реальний вклад розробника та виробника в підвищення ефективності суспільного виробництва. Економічний ефект неможливо розподіляти пропорційно витратам, і тому вводять коефіцієнт значущості робіт.

Застосування технічних засобів для автоматизованого здійснення аналізу на підприємстві відчутно знижує трудомісткість збору та обробки інформації, значно зменшує кількість помилок, вивільняє багато часу в економістів-аналітиків для виконання інших, творчих обов'язків.

Необхідно й надалі розвивати і удосконалювати галузь електроніки, для розширення ресурсної можливості та функціональної досконалості ПЕОМ, що створюють реальні умови для поглиблення економічних досліджень, дозволяють ширше використовувати оптимізаційні методи вирішення аналітичних задач і на їх основі розробляти і приймати оптимальні рішення.

Література

1. Чубукова О. Ю. Алгоритмізація та програмування процедур обробки економічної інформації: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / Чубукова О. Ю., Іванченко Н. О., Кучер С. Л. / Київський національний ун-т технологій та дизайну. — К.: КРЕУТД 2009. — 138 с.
2. Ставицький А. В. Системи обробки економічної інформації / Ставицький А. В. — К.: Знання 2010. — 358 с.
3. Вовк В. М. Економіка України у ХХІ столітті: ретросп. і перспективи. Математичні методи в економічному аналізі: монографія / В. М. Вовк [та ін.] — Львів: ЛНУ, 2002. — 47 с.
4. Дубій О. 12 уроків з ІС: Бухгалтерії — Львів: Бак, 2001. — 161с.
5. Кузьмінський А. М. Організація бухгалтерського обліку, контролю і аналізу: [Підручник] / А. М. Кузьмінський, В. В. Сопко, В. П. Завгородній. — К.: Вища школа, 1993. — 223 с.
6. Хозяйственные операции в компьютерной бухгалтерии 7.7 для Украины [Текст]: Учеб. пособие / Д. В. Чистов [и др.]. — К.: ІС Україна: Диасофт, 2002. — 528 с.: ил.
7. Сопко В. В. Бухгалтерський облік капіталу підприємства (власності, пасивів): Нач. посіб. — К: Центр навчальної літератури, 2006. — 312 с.

Стоянець Наталія Валеріївна

*кандидат економічних наук, доцент кафедри
менеджменту зовнішньоекономічної діяльності та євроінтеграції
Сумський національний аграрний університет
м. Суми, Україна*

ІННОВАЦІЇ ЯК ВИМОГА СЬОГОДЕННЯ ДЛЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ

Сталий розвиток сучасної аграрної економіки є невідкладною вимогою сьогодення. Запровадження цієї моделі дозволить вибудувати оптимальний баланс між трьома складовими сучасного розвитку — економічною, соціальною та екологічною. Сталий розвиток орієнтований перш за все на людину та покращення якості її життя у сприятливому соціально-економічному середовищі та екологічно чистому, здоровому, різноманітному природному довіллі. Високий інтелектуальний рівень людського потенціалу має забезпечити конкурентоздатність країни у майбутньому.

Запровадження моделі сталого розвитку у вітчизняний аграрний сектор базується на всебічному використанні інноваційних досягнень науки та техніки, запровадженні новітніх систем технологій виробництва.

Запровадження інноваційної економіки є нагальною вимогою сьогодення. Така умова прописана в Цілі 9 сталого розвитку на період 2016–2030 років, які ратифіковані до виконання і Україною [1]. Так, складовими (індикаторами) цілі 9 «Створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям», є:

- розвинута якісна, надійна, стійка та стала інфраструктура, включаючи регіональну та транскордонну, з метою підтримки економічного розвитку та добробуту людей;
- стійка індустріалізація, суттєве підвищення рівень зайнятості у сільськогосподарському виробництві та промисловості;
- доступ дрібних аграрних та промислових та інших підприємств до фінансових послуг, у тому числі до недорогих кредитів, їх інтеграція до виробничо-збутових ланцюжків та ринків;
- модернізована інфраструктура і переобладнані промислові підприємства, їх стійкий розвиток за рахунок підвищення ефективності використання ресурсів і ширшого застосування

чистих та екологічно безпечних технологій і промислових процесів;

- постійне здійснення наукових досліджень, нарощення технологічного потенціалу промислового сектора шляхом стимулювання інноваційної діяльності;
- розвинута екологічно стійка і стала інфраструктура країни;
- розвинута вітчизняна інноваційна сфера для диверсифікації промисловості та збільшення доданої вартості в сировинних галузях;
- розширений доступ до інформаційно-комунікаційних технологій, недорогий доступу до Інтернету.

Орієнтація на інноваційний тип розвитку економіки підсилить активізацію інноваційної діяльності суб'єктів аграрного господарювання, що дозволить розпочати реорганізацію економіки, розвивати наукомістке виробництво, яке є одним з основних чинників, що забезпечують економічне зростання [2].

В основі інноваційного розвитку лежать випереджувальні інвестиції, передусім фінансові, всебічна інформатизація, високий рівень знань та соціальний інтелектуальний потенціал. Під інновацією можна розуміти об'єкт, процес, результат, систему або зміну властивостей системи, яким властиві певні ознаки: надання конкурентних переваг соціально-економічній системі; забезпечення стійкості соціально-економічної системи та в процесі досягнення її цілей; широке застосування в практичній діяльності системи; мають підтвердження в об'єктах інтелектуальної власності; є окупними комерційно; їм властива залежність від процесу генерації ідей та фундаментальних і прикладних досліджень [3].

Отже, інновація — це нововведення, використання якого призводить до якісних змін у виробництві з метою отримання соціально-економічної вигоди (ефекту) [4, с. 22].

Інноваційний процес — це єдиний процес, що поєднує освіту, науку, технології, економіку, підприємництво та управління. Він триває від зародження ідеї до її комерційної реалізації [5].

У дослідженнях проблематики інновацій, інноваційний процес є одним з ключових понять. За словами Б. Твісса [6] під інноваційним процесом необхідно розуміти перетворення наукового досвіду, цілей, знань, ідей, відкриттів і винаходів у фізичну форму (нововведення), що вносить зміни у соціальний вимір. Саме такою особливістю пояснюється чітке спрямування інноваційного процесу на досягнення визначеного результату у формі технологічного, технічного, екологічного або соціально-економічного ефекту, що відображає перехід у фізичновимірну величину ідейної складової інноваційного процесу.

До економічних труднощів при здійсненні інноваційної діяльності на першому місці знаходиться: низький капіталообіг та недостатність грошових потоків; недостатня державна підтримка (в тому числі фінансова); висока вартість нововведень, яка досить часто є завищеною; платоспроможний попит на нові види продуктів, що, як правило, є низьким; високий рівень економічного ризику, досить тривалий термін окупності інновацій та ін.

Що стосується кількісних оцінок впливу на зростання ВВП, то Р. Солоу пропонує здійснювати оцінку впливу цього чинника на рівні 80% [7]. Так, згідно з твердженням Р. Солоу, в причинах зростання інвестицій необхідно бачити тільки 12% збільшення виходу продукції в розрахунку на одну люд./год., а близько 87,5% — у технологічних змінах. Широко висвітлений в літературі досвід економічного зростання країн-лідерів підтверджує, що еволюційний процес в економіці здійснюється саме через інновації, наслідком чого є нова економічна політика. Тому країна, яка стоїть осторонь від «інноваційних змагань», залишається останньою в ієрархії розвитку світової спільноти.

Таким чином, теорія і практика сучасного менеджменту переконливо доводять, що інноваційна діяльність є домінуючим фактором економічного розвитку. Однак не можна не відзначити, що специфіка інноваційної діяльності визначає подвійний вплив на динаміку економічного зростання підприємств. Такий вплив проявляється в тому, що знову розроблені й удосконалені продукти, нові та модернізовані технології, нові організаційні форми видозмінюють структуру економічної системи підприємства, створюючи нові види діяльності та ліквідуючи старі. Інновації, з одного боку, розкривають нові можливості для розширення економіки, а з іншого — руйнують економічну рівновагу, вносять невизначеність в економічну динаміку. Цей процес «творчого руйнування», тобто безперервного оновлення виробничої діяльності, був описаний Й. Шумпетером, який вважав свою теорію найадекватнішою інтерпретацією економічного процесу [8]. Враховуючи, що об'єктивні процеси інноваційної діяльності перебувають під впливом факторів зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства, а також віддалених термінів проявів економічного ефекту і значних інвестицій, ризику збитків недоотриманої вигоди або втрати вкладених коштів стають неминучими. Цим можна пояснити невисокий рівень інноваційної активності у вітчизняному аграрному секторі (не враховуючи інноваційні процеси в агрохолдингах).

Фундаментальним у формуванні та запровадженні системи інноваційного розвитку в аграрному секторі національної економіки є створення інтеграційного механізму в економічному, науково-технічному та інноваційному середовищі, що дозволить підвищити поін-

формованість суб'єктів економічних відносин у сфері інновацій, які використовуються у сільському господарстві та забезпечить створення умов для швидкого залучення вітчизняних сільськогосподарських товаровиробників до світової економічної спільноти у ролі рівноцінних конкурентів та рівноправних партнерів.

Література

1. Цілі сталого розвитку 2016–2030 [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>
2. Ксьонжик І. В. Реалізація інноваційного потенціалу сільськогосподарських підприємств як основа розвитку сільських територій / І. В. Ксьонжик, Ю. О. Волович // Науковий вісник НУБіП. Сер.: Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. — 2013. — Вип. 181. — Ч. 2. — С. 186–191.
3. Кириченко Н. В. Генезис наукових поглядів на сутність інновацій у діяльності аграрних підприємств / Н. В. Кириченко // Вісник Одеського національного університету. Економіка. — Одеса, 2013. — Т. 18, Вип. 3. — С. 22–25.
4. Крупка М. І. Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України. — Львів: Видавничий центр Львівського національного університету ім. Франка, 2001. — 608 с.
5. Погріщук Г. Б. Комплексне ведення сільського господарства на інноваційній основі / Г. Б. Погріщук // Вісник Сумського національного аграрного університету: Серія «Економіка та менеджмент». — 2014. — Випуск 12 (62) — С. 125–129.
6. Твисс Б. Управление научно-техническими нововведениями: пер. с англ. / Твисс Б.; [авт. пред. и науч. ред. К. Ф. Пузыня.] — М.: Экономика, 1989. — 272 с.
7. Solow R. The Economics of Resources or the Resources of Economics / R. Solow // The American Economic Review. — 1974. — Vol. 64. — № 2. — P. 1–14.
8. Шумпетер И. Теория экономического развития: исследования предпринимательской прибыли, капитала, кредита и цикла конъюнктуры / И. Шумпетер. — М.: Прогресс, 1982. — 455 с.

Харакоз Лілія Валентинівна

*викладач кафедри статистики, обліку
та економічної інформатики*

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

м. Дніпро, Україна

Михалочкіна Марина Олександрівна

студентка

Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

м. Дніпро, Україна

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТАМИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

У багатьох підприємств в процесі їх діяльності виникають проблеми з формуванням звітності, одними із яких є висока трудомісткість, низька формалізація, недостатня оперативність тощо.

Фінансова звітність, як набір показників, що характеризують фінансовий стан, результати діяльності і рух грошових коштів, формується на заключному етапі бухгалтерського обліку. Відповідно до діючого законодавства суб'єкти малого підприємництва можуть скласти форми фінансової звітності, передбачені ПСБО 25 або МСФЗ для середніх і малих підприємств. Підприємства, які не відповідають критеріям ПСБО 25, складають форми фінансової звітності, передбачені НПСБО 1 [3].

Особливості діяльності суб'єктів малого підприємництва потребують спрощення організації обліку і фінансової звітності. В Україні цей процес пішов шляхом зниження трудомісткості облікових робіт в частині спрощення механізму реєстрації інформації про господарські операції, які відображаються на рахунках бухгалтерського обліку. В результаті суб'єктам малого підприємництва були запропоновані спрощений План рахунків, проста та спрощена форми бухгалтерського обліку, а при реформуванні податкової системи — спрощений облік доходів і витрат, тільки дві звітні форми — Баланс і Звіт про фінансові результати у складі фінансового або спрощеного фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва [1].

Основною відмінністю розроблених пакетів фінансової звітності за ПСБО 25 та НПСБО 1 є зниження рівня розкриття та деталізації інформації.

Реального спрощення організації обліку і фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва не відбулося: кількість форм і статей звітності зменшена, а формування інформації про елементи звітності відбувається із застосуванням повного пакету ПСБО.

Так, дослідивши різні підходи щодо вдосконалення Звіту про фінансові результати, погоджуємось в його діючу форму внести зміни, що пов'язані з виділенням статті для відображення фінансових результатів (прибутку чи збитку) окремо від основної, іншої операційної, інвестиційної, фінансової діяльності; уточнити економічну назву окремих показників («Інші доходи від інвестиційної діяльності» та «Інші витрати від інвестиційної діяльності»).

Одним із шляхів удосконалення звітності є запозичення у МСФЗ МСП використання Приміток до фінансових звітів, що дасть змогу: розкрити, деталізувати інформацію в фінансових звітах, проаналізувати облікову політику підприємства, відобразити інформацію, що містить додатковий аналіз статей звітності, необхідний для забезпечення її зрозумілості та доречності.

Крім того, на нашу думку, вдосконалення організаційно-методичних основ фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва може відбуватись за рахунок переходу на МСФЗ для малих і середніх підприємств.

МСФЗ для МСП є значно розширеним та деталізованим, в ньому наводяться концепції та основоположні принципи складання фінансової звітності, постатейно розкривається інформація про кожну з форм фінансової звітності, розкриваються питання стосовно фінансових інструментів, розкриваються питання стосовно інвестицій, детально розписана інформація по оцінці, переоцінці та визнанні активів і зобов'язань підприємства, розкривається інформація стосовно пов'язаних сторін, надається інформація про перше застосування МСФЗ для МСП тощо.

Відповідно до МСФЗ для МСП чітко встановлених типових форм фінансової звітності не існує. Проте існують вимоги відносно інформації, яка обов'язково має розкриватися в кожній звітній формі [2].

Серед позитивних рис переходу на Міжнародні стандарти можна виділити наступне:

- фінансова звітність стане зрозумілою для іноземних користувачів;
- ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності на малих та середніх підприємствах значно спроститься через застосування єдиного, деталізованого та зрозумілого стандарту;
- рівень професіоналізму облікових робітників значно зросте;

– у малих та середніх підприємств з’явиться можливість брати участь у міжнародних тендерах на одержання замовлень.

Таким чином, МСФЗ для МСП є більш детальним та конкретизованим ніж національний ПСБО 25. Міжнародний стандарт стосується не тільки складання та подання фінансової звітності, а й детально роз’яснює важливі аспекти ведення бухгалтерського обліку саме для малих та середніх підприємств.

Література

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб’єкта малого підприємництва»: Наказ Міністерства фінансів України від 25.02.2000 р., № 39.
2. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств (МСФЗ для МСП) від 01.01.2013 р.
3. Національні положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73.

Секція 10. ЮРИДИЧЕСКИЕ НАУКИ

Гудима Ярослав Сергійович
студент

*Навчально-наукового інституту права
Сумського державного університету
м. Суми, Україна*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НОУ-ХАУ В УКРАЇНІ: ПЕРСПЕКТИВИ ГАРМОНІЗАЦІЇ ІЗ ЗАКОНОДАВСТВОМ КРАЇН ЄС

Загальновідомо, що Україна сьогодні стоїть на шляху до визнання її класичною європейською державою з метою вступу в Європейський Союз. У зв'язку з цим у різних галузях вітчизняного законодавства поступово відбуваються зміни, які наближують його до законодавства європейських країн. Цілком можливо, що з часом зазнає змін й законодавство у сфері регулювання відносин, пов'язаних із ноу-хау.

Сьогодні більшість держав-членів Європейського Союзу взагалі не відносять секрети виробництва (ноу-хау) до інтелектуальної власності. Незважаючи на цей факт, ряд держав регулюють ноу-хау подібним чином з традиційними об'єктами інтелектуальної власності.

Швеція — єдиний учасник ЄС, в якому прийнятий спеціальний закон — «Закон про правову охорону секретів виробництва». При цьому секрети виробництва не відносяться до об'єктів інтелектуальної власності, хоча між ними і визнається безумовний зв'язок.

У Німеччині основою правової охорони ноу-хау є Закон про недобросовісну конкуренцію, що вказує на не захищені законодавчим шляхом результати винахідництва, способи виготовлення, конструкції та інші збагачуючі техніку досягнення. Закон поширюється не тільки на письмові відомості, але і на всю сукупність наявного на підприємстві власного виробничого досвіду, включаючи той, який проявляється в знаннях і досвіді фахівців цього підприємства.

У таких країнах як Великобританія та Ірландія відсутнє законодавство, присвячене охороні секретів виробництва (ноу-хау), проте норми загального права забезпечують дуже високий рівень їх охорони.

Безперечно секрети виробництва (ноу-хау) охоронюваним результатом інтелектуальної діяльності визнається лише в Італії.

У ряді країн таких як Словаччина, Румунія, Франція, Великобританія, Словенія, Латвія, Фінляндія секрети виробництва (ноу-хау) відносяться до охоронюваних результатів інтелектуальної діяльності з деякими обмеженнями. Прикладом є практика судів Великобританії, які з метою визначення підсудності визнають інтелектуальною власністю лише технічні секрети виробництва.

З метою зближення законодавств держав-членів ЄС у сфері повождення із закритою інформацією і встановлення на всій території ЄС порівнянного рівня захисту такої інформації від незаконного отримання, використання або розголошення ЄС була розроблена і в червні 2016 року затверджена Директива 2016/943 про захист нерозкритих ноу-хау і ділової інформації (комерційної таємниці) від незаконного отримання, використання і розголошення (далі — Директива).

Директива вводить поняття «комерційна таємниця», визначає, що є законним і незаконним отриманням, використанням і розголошенням комерційної таємниці, встановлює заходи і засоби судового захисту при незаконному отриманні, використанні чи розголошенні комерційної таємниці.

Відповідно до статті 2 Директиви під комерційною таємницею розуміється інформація, яка одночасно відповідає таким вимогам: а) є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній конфігурації і підборі її компонентів не є загальновідомою або легко доступною особам в певних колах, які зазвичай мають справу з подібною інформацією; б) вона має комерційну цінність, оскільки вона секретна; в) особою, що правомірно володіє нею, прийняті розумні заходи для збереження такої інформації в секреті.

У декларативній частини Директиви зазначено, що таке визначення комерційної таємниці охоплює ноу-хау, ділову інформацію і технічну інформацію, в разі якщо така інформація відповідає встановленим вимогам і у її володаря є законне право зберегти її в секреті.

Згідно із статтею 19 Директиви держави-члени ЄС повинні до 9 червня 2018 року привести своє національне законодавство у відповідність до положень Директиви. Вони можуть передбачити в своїх законодавствах більш обширні способи захисту комерційної таємниці, додатково визначити деякі терміни і заповнити прогалини, вибравши допустимий варіант.

Як відомо, комерційна таємниця може бути об'єктом інтелектуальної діяльності виключно суб'єктів підприємницької діяльності. Як бачимо, ЄС вважає за доцільне уявляти ноу-хау частиною комерційної таємниці з особливим статусом. На нашу думку, така позиція

значно звужує права фізичних осіб, які також можуть бути авторами (творцями) ноу-хау, не здійснюючи при цьому підприємницьку діяльність. Таке положення речей європейським законодавством, на жаль, не передбачається, а отже ноу-хау, розроблене людиною без прив'язки до підприємницької діяльності, не може бути визнаним за такою людиною взагалі, не може отримати належної правової охорони, наврядчи може бути захищеним навіть у судовому порядку.

Наведене вище може означати, що повне зближення законодавства України з ЄС може призвести до звуження прав громадян України щодо визнання, використання, охорони та захисту ноу-хау.

Література

1. Директива Європейського Парламенту і Ради Європейського Союзу 2016/943 от 8 июня 2016 года о защите конфиденциальных ноу-хау и деловой информации (коммерческой тайны) от незаконного приобретения, использования и раскрытия / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://base.garant.ru/71615160/4/>.
2. Андрощук Г. О. Правова охорона комерційної таємниці в країнах Європейського Союзу / Г. О. Андрощук // Теорія і практика інтелектуальної власності. — 2012. — № 6. — С. 49–58.
3. Демина В. А. Европейский Союз: Директива о защите коммерческой тайны / В. А. Демина, Г. И. Тыцкая // Евразийский Научный Журнал. — 2016. — № 11.
4. Макаревич О. И. Охрана коммерческой тайны в праве Европейского союза / О. И. Макаревич, М. А. Денисенко // Журнал международного права и международных отношений. — 2017. — № 1–2. С. 35–41.
5. Охрана секретов производства (ноу-хау) в Евросоюзе / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://lexdigital.ru/2012/041/>.

МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЦЕНТР
МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
«ИНТЕРНАУКА»

Сборник тезисов научных трудов

XXV МЕЖДУНАРОДНАЯ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ:
«АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОВРЕМЕННОЙ НАУКИ»

Москва–Астана–Харьков–Вена

«28» декабря 2017

Издано в авторской редакции

Адрес: Украина, г. Киев, ул. Павловская, 22, оф. 22

Контактный телефон: +38(044) 222-5-889

E-mail: info@international-science.com

<http://international-science.com>

<http://inter-nauka.com>

Подписано в печать 11.01.2018. Формат 60×84/16

Бумага офсетная. Гарнитура SchoolBookAC. Печать на дупликаторе.

Тираж 100. Заказ № 399.

Цена договорная. Напечатано с готового оригинал-макета.

Напечатано в издательстве ООО «Центр учебной литературы»

Свидетельство про внесения субъекта издательской деятельности в
государственный реестр издателей, изготовителей и распространителей
издательской продукции: Серия ДК № 2458 от 30.03.2006